

ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ

ИЗДАНИЕ ЗА ОБРАЗОВАНИЕ, НАУКА И КУЛТУРА

БРОЙ 9 (384), година XXVI

28 ноември 2008 година

ОЦЕНКА НА ИНВЕСТИЦИИТЕ, ВЛОЖЕНИ В ЧОВЕШКИ КАПИТАЛ ЧРЕЗ ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

В Пловдивския университет се проведе семинар на тема „Пазарна оценка на публичните и частни инвестиции във висше образование: резултати от емпирични изследвания“, участниците в който изнесоха изключително интересни данни и тенденции, свързани с висшето образование. В този и в следващия брой ще предложим анализи на смисъла да се инвестира в образование, представяйки гледните точки на отделната личност, на бизнеса и на обществото.

Първия материал от тази поредица, който е на доц. дин Мария Сотирова, можете да прочетете на стр. 6

В Броя ще прогледете

- ❖ ИСТИНСКОТО БУДИТЕЛСТВО
- ❖ ЛАБОРАТОРИЯ ПО ГЕНЕТИКА
- ❖ ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА СТАЖИ КАРИЕРА В ДЪРЖАВНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ
- ❖ ОТКРИХА ЦЕНТЪРЪТ ЗА СРЕДНОТО СЪСЛОВИЕ
- ❖ ОМРЪЗНА ЛИ ТИ ДА БЕРЕШ ЯГОДИ?
- ❖ СЕДМИЦАТА НА ПРЕМИЕРИТЕ
- ❖ МЛАДЕЖКО ПОЛИТИЧЕСКО УЧАСТИЕ В БЪЛГАРИЯ

Софийският университет навърши 120 години

На 24 ноември започнаха честванията на 120-годишнината от създаването на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Първото висше училище в България извървя своя път до днес, отстоявайки идеалите и представите на своите създатели, запазвайки свободния и новаторски дух, заложен в разбирането за университет още от средновековието. За тези 120 години през аудиториите на Алма матер като преподаватели и студенти са пре-

минали мнозинството от най-значимите личности от новата българска история, наука и просвета. На колегите преподаватели, студенти и служители от СУ пожелаваме да съхранят най-доброто, завещано от техните предшественици, за да го пренесат в бъдещето, задавайки в настоящето един стабилен и работещ модел на висшето образование в България.

Честит юбилей!

„Пловдивски университет“

ИСТИНСКОТО БУДИТЕЛСТВО

Тодор РАДЕВ

В съвременна България, прекрачила прага на XXI век с обезличена национална физиономия, някак странно се откроява една особена календарна традиция – Денят на народните будители. В условията на демократичната илюзия, фасадно обозначена като „гражданско общество“, всеки пореден 1 ноември е жестока гротеска, фокусираща нашата социална апатия и смазаното българско достойнство. И колкото по-очевидна е растящата страшна пропаст между народа и самозвания псевдоелит, толкова по-помпозна е фалшивата казионна парадност, обслужваща нашите нови еничари с псевдобудителски шум. Този безскрупулен марш на съвременната ни псевдодържава подритва грохналото национално тяло с претенциите за някакъв пародиен „европатриотизъм“, увековечаващ мизерното „евробългарско“ присъствие в неокOLONIALната периферия на глобализираното европейско пространство. С парвенюшката си овластена охраненост това „будителство“ всъщност е ехидна приспивна песен за инквизицията български дух. Крещящото противоречие в тази съвременна родна действителност изправя интелигенцията пред избора между царството на кесаря и царството на духа.

Истинското българско будителство е съдбовно свързано с времето, родило неговия архетип – епохата на нашето Възраждане. Духовната възрожденска пробуда, сътворена от

патриотичната българска интелигенция, не е подражателски порив, следващ западните икономически, социални, политически и културни тенденции. Тя не е периферно отражение на западната модерност, а автентичен творчески изблик на новобългарския национален елит. Нищо ново не би се родило в българското пространство през XVIII – XIX век, ако в недрата на възрожденския български

национализъм. Националната идея в гениалната Паисиева книжица всъщност е будителски спасителен призив за завръщане на българския народ

Паисий Хилендарски

двата мощ на възрожденското будителство е закономерна последица от актуализирания историзъм, посочил най-характерните особености на българския път в историческото време. Защото нашата съдба, натоварена с амплитудите на невероятни възходи и страшни крушения, е провиденциално свързана с великата мистерия на страданието, смъртта и възкресението. Точно тази циклично повтаряща се Богородящията последователност е прозрял великият черноризец Паисий Хилендарски – родоначалникът

на възрожденския български зов за събуждане от вековна летаргия. Неговото будителско перо твори със скърцаща патриотична ярост не историческо съчинение, а гениален словесен плач за Отецеството. Разпъвайки българския дух между гордостта от миналото величие и осъзнатия срам от безличното настояще, Паисиевата харизма ражда новобългарския национализъм. Националната идея в гениалната Паисиева книжица всъщност е будителски спасителен призив за завръщане на българския народ

към неговата собствена идентичност. Този гравивен национализъм оформя оригиналния облик на българската нация и вдъхновява творческия устрем на нашето възрожденско общество. Нищо друго не може да обясни бликналата българска енергия, предизвещала поредния ни държавен ренесанс. Затова истинското будителство е триумфиращ сакрален пряпорец на възрожденската интелигенция, изстрадала жертвоготовно нашия духовен преход към Модерната епоха. От това бойно знаме на вечния

български дух се нуждае съвременната ни патриотична интелигенция. Пред нея стои голготният път към желаното от всеки български патриот ново национално Възраждане.

Истинското будителство е призвано пред олтарата на Отецеството да поведе необходимата свещена война срещу еничарското псевдобудителство. В този двубой патриотичната интелигенция трябва да се въоръжи с непобедимите духовни доспехи на своя възрожденски архетип. В съдбовната бран, изправяща царството на духа срещу царството на кесаря, ще се роди истинският български политически елит. Това е неразривно свързано с всебългарската необходимост от ренесанс на нашето национално достойнство. Необходимост, извираща от философията на хилядолетна ни история, концентрирана в гениалния завет от безсмъртния Омуртагов каменен надпис: „Човекът дори добре да живее – умира и друг се ражда. И нека роденият по-късно, като види тези писмена, да си спомни за онзи, който е сътворил тези дела...“ Истинските будители трябва да възродят сакралния срам от великите ни предци, за да възкресят жизнено необходимата воля на българския народ за истинска българска държавност.

Отецеството мъченически търпеливо очаква героите на новото си Възраждане.

Автоматизация на библиотечното обслужване обсъждаха на национален семинар в ПУ

Библиотеката на Пловдивския университет беше домакин на XV традиционен есенен семинар „АБ – днес и утре“. Темата, която събра представители от цялата страна, беше „Информационно обслужване. Създаване и публикуване на бюлетини с АБ“. Форумът откри помощник-

ректорът н.с. Румен Киров.

Автоматизирана библиотека (АБ) е програмна пакет на фирма РС-ТМ, който е единственият софтуер за цялостна автоматизация на библиотечните процеси, разработен изцяло в България. Модулният принцип, на който работи програмният продукт,

прави възможно поэтапно автоматизиране на библиотеките. В системата АБ информацията се въвежда веднъж, а се използва многократно и многоцелево. Досега в страната са автоматизирани 252 библиотеки, от които 57 са във висшите училища.

Семинарът се проведе в

рамките на три дни, от 15 до 17 октомври. Изнесени бяха над десет доклада с практическа насоченост, а през последния ден в Университетската библиотека се проведе демонстрация и обучение с програмния продукт АБ.

„Пловдивски университет“

Предизвикателства пред археологията и културно-историческите проучвания

Гл. ас. д-р Стоян ПОПОВ

На 24 и 25 октомври 2008 г. в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ бе проведена научна конференция с международно участие под надслов „Проблеми и предизвикателства на археологическите и културно-историческите проучвания“. Чрез нея бе отбелязана и 60-тата годишнина на основателя и дългогодишен ръководител на Катедрата по история към Пловдивския университет доц. д-р Иван Джамбов.

Бяха поднесени приветствия към доц. д-р Ив. Джамбов от ръководството на Университета в лицето на заместник-ректора доц. д-р Запрян Козлуджов, от председателя на Парламентарната комисия по образованието и науката, от Министерството

на образованието и науката, лично от Негово Високопреосвещенство Николай, митрополит Пловдивски, който благослови участниците в научния форум. Поздравления бяха прочетени от Националния археологически институт с музей при БАН, от Държавния университет в гр. Брянск, Русия, от Великотърновския и Шуменския университет, от различни музеи в страната.

Конференцията протече на високо научно равнище. Участие взеха водещи учени от цяла България и от Русия. Броят на заявените заглавия бе над 60. Форумът бе разделен на две секции: „Археология“ и „История“. Докладите, които бяха изнесени имаха широк хронологически обхват. Разглежданите

Официалното откриване на конференцията

проблеми касаеха историята, археологията, културологията от Праисторическата епоха до наши дни.

Организаторите бяха поздравени от участниците в научния форум за прекрасна-

та организация и създадените отлични условия за работа. Материалите от блестящо проведената Международна историко-археологическа конференция ще бъдат публикувани в сборник.

Открита бе Лаборатория по генетика

В Биологическия факултет беше открита Мултифункционална лаборатория по селекционна, популационна и екологична генетика, в която може да се прави генетично характеризирани и инвентаризация на национално значимите биологични ресурси в областта на пчеларството, бубарството и рибарството в България. Лабораторията ще се ръководи от доц. д-р Евгения Иванова и доц. д-р Теодора Стайкова от Катедрата по биология на развитието.

Лабораторията стана факт благодарение на съвместен инфраструктурен проект, с координатор доц. д-р Евгения Иванова, реализиран от Биологическия факултет на Пловдивския университет, Аграрния университет (Пловдив), Института по рибни ресурси (Варна) и Националната развъдна асоциация по пчеларство.

Деканът на БФ доц. Румен Младенов чести новата лаборатория на доц. Евгения Иванова

Откриването започна с тържествен водосвет, на който присъстваха преподаватели от БФ и представители на останалите научни звена от консорциума – доц. д-р Димитър Греков, ректор на АУ, и доц. д-р Пламен Петров. Споделени бяха впечатления от дългогодишната съвмест-

на дейност, която датира още преди стартирането на този проект. Доц. Пламен Петров, който е и председател на Националната развъдна асоциация по пчеларство, връчи на доц. Евгения Иванова почетен диплом за активна дългогодишна дейност по изучаване на Българската медонос-

на пчела и личен принос за развитието на генетиката на пчелите в България.

С изграждането на мултифункционалната лаборатория се очаква да се подобряват условията за изследователска работа както за утвърдени, така и за млади учени, да се засили ефективността на учебния процес. Очаква се, предвидените по проекта конкретни научни изследвания да имат дългосрочен осезаем ефект в областта на селекционната, популационната и екологичната генетика за нуждите на пчеларството, бубарството и рибарството в България. Модерно оборудваната и обновена лаборатория по генетика ще създаде и нови възможности за междунституционална интеграция и реално ще подпомогне изграждането на междуниверситетски изследователски мрежи.

Тильо Тилев

Дните на полската култура

Светлана БОЗУКОВА

„Дните на полската култура“ в Пловдив се проведеха от 13 до 16 октомври, а началото им беше дадено в Алма матер. В заседателната зала бе представен българският превод на книгата на Збигнев Херберт „Натюрморт с юзда“ (*Martwa natura z węzidłem*) с участието на преводачката Вера Деянова. Събитието се организира по повод обявяването от Сейма на Република Полша на 2008 за Годината на Збигнев Херберт. Официални гости на събитието бяха г-жа Халина Кръстева от Полския институт в София и г-ца Александра Михалска, представител на Полското посолство, която заместваше директорката на Полския институт. Доц. д-р Жоржета Чолакова произнесе кратко приветствено слово, след което думата беше дадена на преводачката. Вера Деянова разказа за живота на полския поет, писател, драматург, автор на радиопиеси и моралист Збигнев Херберт (1924-1998), за зараждането на идеята за превода на „Натюрморт с юзда“ и за трудностите, които е срещнала поради многобройните чуждоезични изрази. „Натюрморт с юзда“ е третият том от поредицата разкази за „златните веко-

В ПУ беше представена книга на поета Збигнев Херберт. На преден план е преводачката Вера Деянова

ве“ на Европа, предшестван от есеистичния сборник „Варварин в градината“ (за европейския Предренесанс) и „Лабиринт край морето“ (есета за средиземноморската цивилизация, античната люлка на Европа). „Натюрморт с юзда“ е сборник есета и апокрифи, които разказват за разцвета на холандската култура от XVII век и за „малките майстори“ на холандската живопис. Личните предпочитания на Херберт са независими от общоприетите, сред холандските художници най-силно се впечатлява от почти неизвестния Торенциус, чиято единствена запазена

картина е именно „Натюрморт с юзда“. Гостите на събитието успяха да видят и част от документалния филм на режисьора Пьотр Залуски „Херберт. Фрески в катедралата“. Преводачката Вера Деянова съзря в очите на пловдивските полонисти бъдещи преводачи на големите полски автори.

Малко по-късно в Драматичния театър посланикът на Република Полша Негово превъзходителство Анджей Папиеж официално откри „Дните на полската култура“. Изнесен беше и танцовият спектакъл „Алхимик на халюцинациите“ на Театър

Оказионални от Гданск, вдъхновен от цикъла „Пан Когито“ на Збигнев Херберт.

Във вторник, 14 октомври, във фойето на Драматичния театър в Пловдив бяха представени преводите на две книги: „Време без сбогуване – избрана поезия и проза“ на отец Ян Твардовски и книгата на Йежи Анджейевски „Три повести – Тъмнина покрива земята; Вратите на рая; Никой“ с участието на преводачката Димитрина Лау-Буковска. На 15 октомври – сряда, в Баня Старинна посланикът на Република Полша Н.П. Анджей Папиеж откри мултимедийната изложба „Република на разнолики култури. Наследството на Полша“. Последното културно събитие от „Дните на полската култура“ беше концерт на полската етнофолк формация „Транскапела“, изпълняваща клезмерска музика, който се състоя на 16 октомври в Драматичния театър. Гостите имаха възможност да опитат и от вкусната полска кухня.

„Дните на полската култура“ бяха посрещнати с голям интерес от страна на поляците, живеещи в България, студентите полонисти и пловдивската общественост.

Възможностите за стаж и кариера в държавната администрация

На 30 октомври в Пловдивския университет беше организирана среща на студенти и представители на Министерството на държавната администрация и административната реформа. Това е част от информационната кампания на министерството, насочена към младите хора в България, и се провежда под наслов „Запознай се с държавната администрация“. Целта на кампанията е да бъдат представени възможностите за стажове и кариерно развитие в системата на държавната администрация.

Г-жа Ваня Новакова, началник-отдел „Подбор и обучение“ в МДААР, представи пред аудиторията информация за работата на държавната администрация, структурите и типовете служители в нея, възможностите за стажове и начините на кандидатстване. Г-жа Новакова поощри студентите да търсят по време на следването си различни форми за практика в сферата на държавната администрация, защото това е възможност да не се окажат в положение, когато се търси специалист със стаж, а те няма откъде да го имат.

Мотото на кампанията – „Огледай знанията си в практиката. Започни кариера в държавната администрация“ – акцентира именно върху необходимостта от приемственост между образованието и професионалното развитие. Тази е насоката и на останалите инициативи на МДААР, реализирани през последните години: програма „Българската мечта“, по която само през тази година летни платени стажове в държавната администрация са осъществили около 80 студенти; форум „Кариери“, в чието организиране министерство-

то традиционно участва като партньор; централизиран курс за млади експерти, провеждан вече 4 пъти от 2006 г. насам.

Кампанията „Запознай се с държавната администрация“ е част от проекта „Подобряване на политиката за управление на човешките ресурси в държавната администрация, финансиран от Европейския социален фонд чрез Оперативната програма „Административен капацитет“.

Тези, които се интересуват от предложенията на МДААР, могат да намерят повече информация в сайта на министерството (www.mdaar.government.bg) в рубриката „Човешки ресурси“.

„Пловдивски университет“

Руски учен е новият доктор хонорис кауза

Проф. дфмн Игор Викторович Пузинин е новият доктор хонорис кауза на Пловдивския университет. Предложението за удостояването му с високото звание

му интереси са в следните области: математическо моделиране, изчислителни методи и програмно осигуряване за решаване на нелинейни и спектрални задачи,

Проф. Игор Пузинин – в средата, заедно със заместник-ректорите проф. Георги Андреев и доц. Димитър Мекеров

беше направено от Факултета по математика и информатика. Тържественото заседание на Академичния съвет, на което бе връчен почетният диплом, се състоя в 6-та аудитория.

Заместник-ректорът доц. д-р Димитър Мекеров представи научните приноси на известния руски учен.

И.В.Пузинин е роден през 1938 г. във Воронеж. Той е професор по изчислителна математика и физика в Московския държавен университет, Саратовския държавен университет, Тверския държавен университет, съветник е по информационни технологии при дирекцията на Обединения институт за ядрени изследвания (ОИЯИ) в Дубна.

Автор е на повече от 300 научни труда, голяма част от които е в съавторство с български математици. Научните

приложения на нелинейни модели във физиката, модели на мю-катализа, електродрени методи, ядрена физика, екзотични физически системи. Член е на три специализирани научни съвета.

Много български математици при работата си в ОИЯИ са изпитали благотворното научно влияние и помощ от проф. Пузинин. Той е бил научен консултант на повече от 10 доктори на науките, 4 от които са български математици.

Проф. Пузинин е носител на редица научни награди в Руската федерация и някои европейски страни. Доказан организатор на научни изследвания и на международни форуми – многократно е бил председател на организационни комитети на международни научни конференции и симпозиуми.

Центърът за средното съсловие стартира с първия цикъл лекции

В Пловдивския университет официално бе открит Центърът по предприемачество и проблемите на средното съсловие на Балканите на 20 октомври от декана на Факултета по икономически и социални науки доц. д-р Иван Иванов и от д-р Карл Юрген Вилберт – почетен консул на Република България в Райнланд-Пфалц (Германия) и главен изпълнителен директор на Занаятчийската камара в Кобленц. Д-р Вилберт стана почетен доктор на ПУ през 2005 г.

С решения на Академичния съвет от тази година беше създаден Центърът, а д-р Вилберт е избран за гост-професор. Той ще поеме научното му ръководство, а от българска страна за Центъра тези функции ще изпълнява доц. Иванов. Идеята е да се подготви тематичен комплекс за средното съсловие в различни направления – право, икономика, общество, политика и др., както и реализирането на немско-български програми за квалификация на специалисти в малките и средни предприятия. За целта е предвидено сътрудничество в областта на занаятчийството и средното съсловие с висши училища в Германия и България, а също и с държави от Югоизточна и Централна Европа.

Почетният диплом беше връчен от заместник-ректора проф. дхн Георги Андреев и огласен на старобългарски от доц. д-р Христина Тончева.

Проф. дмн Христо Семерджиев, който е работил заедно с проф. Пузинин, отправи поздрав от името на цялата Катедра по приложна математика и моделиране.

Във встъпителната си лекция проф. Вилберт разгледа ролята на средното съсловие и занаятчийството. Трябва да поясним, че в Германия под занаятчийство не се разбира същото, което е в България. Това наименование включва всички дейности, при които има индивидуална поръчка за нещо конкретно, а не за масово производство. Поръчката може да включва нещо малко, но може да бъде примерно построяване на определена апаратура, на летище и т.н. Той отбеляза също, че средното съсловие и демокрацията са се развивали паралелно и съвместно са изградили фундамента на съвременното общество в Европа.

Първият цикъл лекции, с който Центърът започна своята работа, беше свързан с правото. Студентите можаха да чуят изтъкнати юристи от Райнланд-Пфалц, сред които бяха д-р Хайнц Георг Бамберг – министър на правосъдието, проф. д-р Карл Фридрих Майер – председател на Конституционния съд и Върховния административен съд, Ралф Берц – председател на Върховния съд, Ерих Юнг – главен прокурор на провинцията. По програма немските гости имаха срещи и с висши магистрати в София.

„Пловдивски университет“

В академичното си слово проф. Пузинин изрази благодарност към университетското ръководство за удостояването му с високата чест и на своите български колеги и приятели за ползотворната им съвместна работа.

„Пловдивски университет“

ПАЗАРНА ОЦЕНКА НА ВЪЗВРАЩАЕМОСТТА ВЪВ

Резултати от емпирични изследвания

Доц. д.ик.н. Мария СОТИРОВА,
ръководител на проекта

В рамките на втория етап от изследователски проект на тема „Пазарна оценка на публичните и частни инвестиции в човешки капитал, формиран в степените на висшето образование“ в Пловдивския университет се проведе научен семинар. Идеята и инициативата за проекта, реализиран по линия на Националния фонд „Научни изследвания“ към МОН, е на изследователски колектив от Факултета по икономически и социални науки на ПУ „Паисий Хилендарски, поради което нашият университет е водещата организация в неговото управление и изпълнение. Институционален партньор е Катедра „Икономическа социология“ на Общикономическия факултет на Университета за национално и световно стопанство. Към идеите на проекта сме привлекли и колеги от други университети /български и чуждестранни/ и неправителствени организации.

Предмет на обсъждане на семинара бяха резултатите от проведено социологическо изследване и статистически анализи, отразяващи от една страна реалните измерения на пазара на труда и от друга – оценките, мненията и предложенията на основните актьори на трудовия и образователния пазар – специалистите с висше образование и техните работодатели. Методологията и възприетият изследователски подход се основават на теорията за човешкия капитал в частта ѝ, третираща инвестициите в образование като фактор, капитализиращ потенциала на индивидите, корпорациите и обществото. В този смисъл нашето изследване е фокусирано към:

- пазарните процеси, тенденции и индикатори, които разкриват монетарните ползи на висшето образование и на тази основа се създават възможности за оценка на възвращаемостта на инвестиции (частни и публични);
- субективните оценки, мнения и становища на притежателите и потребителите на човешки капитал.

Колкото и тривиално да звучи, с емпиричното изследване целим да разкрием доколко теоретичните тези и изследователските хипотези намират своята практическа състо-

ятелност, тоест оправдават ли се очакванията на индивидите, корпорациите и обществото от висшето образование като фактор, капитализиращ съответно професионалния капацитет на индивидите, фирмената конкурентоспособност, обществено-икономическото развитие.

Безусловно изследователският колектив нито подценява, нито пренебрегва нематериалните, социалните ползи и ефекти на висшето образование, нито отхвърля икономическите концепции за образованието като социално благо. Тези проблеми запазват своята обществена значимост и теоретична актуалност, независимо от реализираните постижения и формирана изследователска традиция.

Интересът на колектива към пазарните измерения на висшето образование се обуславя от няколко обстоятелства:

- Предизвикателствата, които съдържа теорията за човешкия капитал като една от най-новите икономически теории – оценена за достойна за Нобелова награда. За приноси в нейното развитие професорът от Чикагския университет Гари Бекер получава Нобеловата награда по икономика за 1993 г.

– Съвременните модели на

икономически растеж, базирани на научни постижения, иновации, технологии и адекватен на тях човешки капитал. Чрез тях се реализира преход на развитие от обем, характерен за масовото индустриално производство, към висока стойност, характерна за икономиката на познанието.

– Европейският съюз със своята емблематична Лисабонска стратегия задава високи индикатори за отчитане на постиженията на страните членки в областта на висшето образование и университетската наука, чието развитие е поставено в пряка зависимост от капиталови фактори – равнището на инвестициите – публични и частни.

Очертаните контури на изследването обясняват структурирането на проблематиката в семинарната дискусия по следната логика:

Първо. Индивидуалните ползи от висшето образование с оценка на доходността на частните инвестиции. Проблеми, презентирани от доц. д.ик.н. Мария Сотирова – ПУ, ас. Атанас Владиков – ПУ, доц. д-р Мария Стоянова – УНСС.

Второ. Оценка на корпоративните ползи от висшето образование с оценка на поведението и отношението на фирменния мениджмънт към инвестициите в човешки капитал. Проблеми, презентирани от Боян Славенков – ПУ, Станимир Кабаиванов – ПУ, и доц. д-р Саша Тодорова – УНСС.

Трето. Оценка на публичните ползи на висшето образование: пазарна услуга и/или социално благо, равнище и динамика на публичните инвестиции – сравнителни анализи и оценки. Презентации върху проблематиката направиха доц. д-р Аксентия Замфиорова –

ПУ и Димитър Златинов – студент във ФИСН на ПУ.

Изследователският колектив прие с удоволствие и отговорност да представи на студентите и колегите на Университета проблемите, дискутирани на семинара в серия от публикации на страниците на университетския вестник.

Първата започва с представяне на резултатите от проведеното социологическо изследване относно оценка на индивидуалните ползи чрез индикаторите на пазара и пазарното поведение на специалистите с висше образование. С риск за досадна цифромания ще акцентирам на фактологията.

Акценти в пазарната конюнктура.

– Равнището на заетост на тази образователна група през 2007 г. достига до 72.6 %, при 61.7 % средно равнище на заетост за страната; Този индикатор отбелязва и най-висока динамика (от 2.2 процентни пункта) в сравнение с другите образователни групи.

– Безработицата при специалистите с висше образование през 2007 г. представлява 6.3 % от общата съвкупност на безработицата и формира равнище на безработица сред работната сила на тази образователна група около 2.4 %.

– Силна динамика се откроява при новоразкритите работни места. А сред тях тези за специалисти с висше образование заемат преобладаваща част – над две трети от общата съвкупност на новоразкритите работни места.

Конюнктурата и динамика на трудовия пазар по убедителен начин се вписва в общата и трайна

ИНВЕСТИЦИИТЕ И ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

тенденция – по-високото образование да предоставя не само по-големи шансове, но и да гарантира реални възможности за заетост.

Образователно равнище и професионален профил.

Значителна част от анкетираните специалисти притежават образователно квалификационна степен /ОКС/ – магистър 59.1%; ОКС – бакалавър 32.9%. Или с минимум степен бакалавър са 92%.

Притежаваната професионална квалификация е позиционирана в следните основни професионални направления:

- 36.4% притежават икономически специалности;
- 22.8% – технически специалности;
- 10.0% – специалности от природните науки, от тях – 8.6% са с информационно-технологична специалност;
- 9.2% – управление и администрация;
- 8% със специалност от хуманитарното професионално направление, като 6.7% са с филологическа специалност;
- 6.4% са с педагогически специалности;
- 5.2% – право.

Секторна реализация. Картината е следната:

– Частният сектор акумулира 66.4%, а общественят – съответно 33.6% от специалистите с висше образование;

– В индустрията са заети около 33.2%, в услугите – публични и частни 66.8, като 42.1% са заетите в търговския сектор на услугите и 24.7% в сектора на публичната администрация;

– Заетостта на специалистите с висше образование е концентрирана в търговските, капиталови дружества, които акумулират около 60% от тях.

– Над половината (63.0%) са заети в две групи предпри-

тия: в големите – с численост между 100 и 500 човека, и в малките – с численост между 10 и 50 човека. В първата група са ангажирани около 34.2%, а във втората 28.8%.

Функционални позиции.

Специалистите с висше образование се реализират в най-голяма степен като аналитични специалисти (68.19%). Сред тях 45.29% заемат длъжности с икономически и административен профил;

Доц. Мария Сотирова открива семинара

Всеки десети (10.75%) заема висша експертна длъжност, като тези с икономически и административен характер, каквито са гл. счетоводител, гл. експерт, гл. специалист, гл. юрисконсулт, представляват 9.36%;

Аналитични специалисти с техническа и технологична квалификация представляват 7.35%, а с квалификация в областта на информационните и комуникационни технологии са около 3.83%;

Специалистите с приложен характер формират 17.22% от анкетираните, като 11.98% от тях заемат длъжности с икономически и административен характер;

Ръководни позиции от топ-мениджъри до ръководители на подразделения или функционални звена заемат 9.98%.

Рекапитулацията разкрива, че позициите с икономическа

и административна професионална квалификация при аналитичните и приложните специалисти представлява един съществен по обем дял от 66.63%.

Професионални компетенции и професионално развитие. Очевидни са професионално-квалификационните несъответствия между професионално-квалификационния профил на заеманите функционални позиции и при-

знания и умения за самостоятелно справяне с трудовите задължения. Категорично уверени в своя професионален капацитет са 60.2%. Според тях образователно-квалификационната степен, която притежават, им осигурява необходимите знания и умения за самостоятелно изпълнение на трудовите задължения.

Индивидуалните усилия и инвестиции. Откроява се висока лична мотивация за професионална адаптация към бизнес средата и трудовите пазари. Три четвърти (75.2%) от анкетираните изтъкват, че сами са финансирали придобитата от тях допълнителна професионална квалификация.

Корпоративните усилия и инвестиции. Според оценките на заетите вече се формира фирмена политика и се откроява определена типология на фирменото обучение. Според 70% от анкетираните предприятията, в които работят, провеждат целенасочена политика за обучение на персонала. Формите, чрез които се реализират, могат да се ангажират в следния низходящ ред: периодичното обучение заема 49%; встъпителното (при постъпване на работа) обучение е 28% и непрекъснатото обучение – 22%. Приоритетно място със 71% във фирмените политики заема обучението за придобиване на допълнителна професионална квалификация; 18% за преквалификация и 11% друг вид обучение. В преобладаващата си част (53%) обучението в различните му форми се провежда в предприятията и 47% – извън тях.

Впечатляващи са резултатите от оценките на анкетираните относно инвестиционната активност на предприятията в областта на обучението и професионалната квалификация. През 2006 г. се очертава сво-

ПАЗАРНА ОЦЕНКА ...

➔ от стр. 7

еобразен бум. Ако през 2003 г. само 2.2 % са заявили участие във фирмено обучение, то през 2006 делът на включените във фирмените обучителни инициативи и програми достига до 22.8 %, а през 2007 – 21.5 %. Ръст, по-голям от три пъти.

Търсени специалности и специалисти. Интересни, но не и изненадващи са работодателските оценки за най-търсените специалности на висшето образование. Според тях се получава следната скала на търсенето:

Първо място заемат компютърните специалисти – 70.8 %.

Второ място – специалисти с икономически специалности – 64.1 %.

Трето място – специалисти с инженерни професии – 56.3 %.

Четвърто място – юристи – 17.6 %.

Пето място – комуникационните специалности – 17 %.

Шесто място – хуманитарните специалности – 3.8 %.

Седмо място – други специалности – 2.7 %.

Регистрираното търсене очертава трайни и нови тенденции.

Първо. Класацията на топ-търсените специалисти с висше образование, макар и индиректно, разкрива зараждането на сериозни промени в технологическата база на националното стопанство, очертава процеси на осъвременяване на националната икономика и нейното развитие в контекста на съвременните траектории на индустриално развитите страни.

Второ. Възраждането на интереса към инженерните специалисти и неговото динамизиране е друг индикатор, който разкрива процеси на реиндустриализиране на икономиката, както и технологично обновление на производството.

Трето. Икономическите и управленските специалности, респективно специалистите с икономическа и управленска квалификация запазват своите позиции на най-масовите професии, търсени от бизнеса.

Равнище на подготовка на младите специалисти. Анкетираният работодатели демонстрират сравнително висока степен на доверие във висшите училища в България – 63 % от анкетираният изказват предпочитания към завършилите висши училища в България. Дават и по-добра оценка на теоретичната, в сравнение с практическата подготовка.

Работни заплати и стимулиране на трудовото представяне. Образователно диференциране съществува, макар

информация за 2005 година, но очертаните квалификационни диференциации дори се задълбочават.

Впечатлява съществена разлика между средната работна заплата и медианната работна заплата. Или при наетите по трудово и служебно правоотношение се очертават две основни подоходни групи: "маса" и "елит". При масата диференциацията е твърде скромна, докато при елита различията в равнището на заплащане са твърде съществени. Безусловно високоплатеният елит, който съставлява около 15-20 %, заема високи ръководни и експертни позиции в частния търговски сектор.

Статистическата информация, както и резултатите от

професионалната квалификация. От друга страна ниското технологично равнище на бизнеса формира работни места с ниски равнища на професионално-квалификационни характеристики. С висока степен на вероятност може да се оценява, че ситуацията в квалификационната диференциация се формира под въздействие и на двата процеса.

Анкетираният работодатели извеждат на първо място фактичката професионална компетентност на своите служители или сътрудници като критерий за определяне на работните заплати. Втора позиция заема степента на образование. На трето място се подрежда трудовият стаж или по-скоро практическят опит. Четвъртото място принадлежи на лоялността. Пета позиция се отрежда на условията на труд. И на шесто място са поставили режимите на работа. Като основен инструмент за стимулиране на трудовото представяне се прилагат допълнителните трудови възнаграждения – практика, която се заявява от 50 % от анкетираният. Карьерното развитие като инструмент за стимулиране се прилага в 28 % от предприятията в извадката и в 21 % от случаите материалните и професионалните стимули се комбинират и с морални оценки и стимули.

Тежестта, която се придава на професионалната компетентност от страна на работодателите, обуславя два важни извода. Професионалното утвърждаване е въпрос на лична мотивация и отговорност. Високо стойностната професионална компетентност не приключва със завършване на висшето образование, а започва след него и се гради с непрекъснати усилия за самосъвършенстване, с фирмени стратегии и политики към иновативност, обществена нагласа и държавна инвестиционна политика.

и слабо и противоречиво. По-значимата диференциация започва от групата на наетите с висше образование, степен специалист. Тяхната средна работна заплата е с 26.8 % по-висока от тази на групата със средно образование. Различията нарастват още по интензивно при висшестите със степен бакалавър и магистър. Средната работна заплата при тях е с 52.7 % по-висока от тази на висшестите със степен специалист. И накрая висшестите със степен доктор имат средна работна заплата с 47.2 % по-висока от тази на специалистите със степен бакалавър и магистър. Това е

изследването отвеждат към логически извод – съществени различия в заплащането се проявяват на високо равнище на професионална компетентност. А това, че твърде ограничен дял попадат в тази високо доходна група може да се обясни с два аргумента – от една страна с равнището на професионалната компетентност и от друга страна с равнището на професионалните характеристики на работните места. В първия случай масовизирането на висшето образование и то в рамките на 2-3 професионални направление неминуемо дава отражение и върху качеството на про-

Омръзна ли ти да береш ягоди?

Заминаваш за чужбина, срещаш се с различна култура, общуваш с по-различни хора, научаваш или подобряваш език, получаваш пари... до тук супер, но не може да се пренебрегне фактът, че основната част от времето ти преминава в неквалифицирана работа, от която не научаваш нищо.

Мдааа, точно тук е слабото място на бригадите.

А как ти звучи да заминеш за друга страна, да опознаеш културата и хората ѝ, докато си на професионален стаж? Омръзна ли ти да береш ягоди? Омръзна ли ти да бъдеш неквалифицирана работна ръка?

Не звучи зле да приложиш на практика това, което си научил в университета и извън него! Стаж от няколко месеца, когато на теб ти е удобно, би изглеждал много добре в CV-то ти, когато кандидатстваш за работа след това. Важното е, че стажът не е губене на време в сервиране на кафе, говорене по телефона и правене на доставки. Дори напротив – работата е отговорна, предизвикваща, мотивираща и в повечето случаи не е малко. Не може да се пренебрегне и фактът, че това би било едно страхотно изживяване само по себе си. На това му се казва да съчетаеш полезното с приятното – професионална работа в чужбина и опознаването на една нова държава с нейните градове, хора, история, природа, монументи, култура, навици и т.н.

За какво точно става въпрос?

Става въпрос за професионални стажове в чужбина, които са организирани от студентската организация АИЕСЕК. Тук не говорим за стажове, предлагани от различни частни фирми. Това са реални работни позиции в компании в други страни, които са осигурени от студенти като нас. Тези стажове са предназначени за млади и амбициозни хора с качества, които искат да придобият практически опит и да се развиват. Търсенето и реализирането на един стаж е на професионално ниво и се минава през всички задължителни етапи, през които се минава и с частните фирми. Големи преимушества на АИЕСЕК стажовете са:

1. Пристигайки на летище-

то в чуждата страна, ще бъдеш посрещнат от млади хора като теб. Те са членове на АИЕСЕК и поемат грижата по настаняването ти, запознаването с града, забавленията през свободното време и всякакви професионални и лични проблеми. Те са хората, които се грижат за издаването на визата ти (ако такава е необходима) и осигуряването на всички необходими документи.

2. Таксата, която се заплаща за участие в програмата, е в пъти по-ниска отколкото при частните фирми. Докато фирмата може да ти поиска сума, варираща от \$500 до \$1500 в зависимост от продължителността на стажа, студентската организация АИЕСЕК иска от теб единствено 200 евро и да бъдеш активен в търсенето на стажантска позиция.

В момента в АИЕСЕК системата има около 4000 свободни стажантски позиции. Една от тях може да е твоята! Имаш възможност да избиращ от около 100 страни и 4 вида стаж – икономически, технически, образователен и стаж за развитие.

При икономическите стажове се търсят студенти в 3-ти, 4-ти курс, наскоро завършили или магистри. Работните места са в сферата на маркетинга, продажбите, човешките ресурси, планиране и организиране, мениджмънта, финансите, счетоводството.

Отново студенти 3-ти, 4-ти курс или магистри са търсените стажанти в техническите стажове. Те са в сферата на IT, графичен дизайн, инженерната област.

Тези два вида стажове са най-предлаганите и студенти с подобен профил са много търсени в АИЕСЕК система-

та за стажантската програма. Също така стажантите по тях получават добро заплащане за стандартите на страната.

За студенти, които учат филология, са много подходящи образователните стажове. Те дават идеалната възможност да се приложат на практика и упражнят знанията по даден език. Това се случва при преподаването на езика в чуждо училище, организация или фирма, а също така при водене на бизнес кореспонденцията на определена фирма на въпросния език. Предпочитат се филолози, завършили минимум 2-ри курс, които имат добри познания по езика.

Стажовете за развитие са също доста предлагани. За тях няма ограничения с оглед

\$1355. Не звучи никак зле, а?

Работна позиция в сферата на маркетинга и връзки с обществеността е открита в Холандия. Стажантът ще работи в ING Group с \$1500 месечна заплата.

За студенти с компютърни и технически умения съществува свободна позиция в Дрезден, Германия. Стажантът ще работи в сферата на информационните технологии с 40 часова работна седмица и \$785 заплата месечно.

Съществуват и стажове за студенти, които се интересуват от световните проблеми и са социално ангажирани. Ако те интересува бъдещето на децата в неравностойно положение и тяхното развитие, тогава следният стаж е за теб. Това е стаж за развитие, който не е особено добре заплатен и набляга на отдадеността на обществения проблем. Работата е за SOS Детски селища в Полша. Сферата на работа е Човешки ресурси и по-точно „Център за рехабилитация на тийнейджърите“. Заплатата е символична – \$1, а работната седмица е 30 часова.

Има позиции и за филолози. Един примерен стаж е в руското чуждоезиково училище "Unicity". Работната седмица е 30 часова, а месечната заплата – \$400. От стажанта се очаква да изнася дискусии на актуални обществени теми, презентации и обучения. Необходимо е кандидатът да владее английски на много добро ниво, а по руски да има минимум основни познания.

Това са малка част от стажовете, които АИЕСЕК може да ти предложи. Ще се възползваш ли от тази възможност за професионално развитие в чужбина или ще продължиш да береш ягоди и портокали? Изборът е твой!

Потърси ни в Пловдивския университет – 16А семинарна зала.

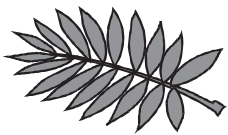
Митка ЯНАКИЕВА
Маркетинг – кординатор

на специалност и година на обучение. Те представляват работа по обществено значими проекти или теми, провеждане на обучения, провеждане на дискусии. Те не са добре заплатени, но при тях имаш повече време за опознаване на страната, контактуване с хората, обогатяване на опита, разширяване на мирогледа.

Какви конкретни стажове може да ти предложи АИЕСЕК?

Би ли искал да работиш в сферата на инвестициите в словашката фирма P&S Capital? Търси се българин с икономически знания и добър английски. Работната седмица е 40 часа, а седмичната заплата е

Поглед към зеления

Флората и растителността

Проф. д-р Стефан СТАНЕВ

Продължава от брой 8

Много съществена роля за състава и състоянието на сегашната флора и растителност на хълмовете е оказала човешката дейност. Както вече стана дума, Пловдив е град с хилядолетна история и през всичкото това време хълмовете са изпитвали деструктивното влияние на човека.

Ако се съди по общата картина на първичната растителност по нашите земи, ще трябва да се приеме, че по-ниските части на хълмовете и по-полегатите им склонове, покрити с повече почва, някога са били обрасли, както и околната равнина, с гори, в които са преобладавали летен дъб и полски бряст, а по скалистите, стръмни и ерозирани склонове и връхни части вероятно е имало, както и сега, редки храсталаци от кукуч, южна коприва, червена хвойна и др. Обезлесяването е станало много, много отдавна. То е започнало още със заселването на Трихълмието от праисторическите хора, със строежа на храмове и светилища от траките, с прокарането на аквадукти и изграждането на крепостни стени и редица други съоръжения от римляните и е било особено опустошително към края на турското робство. Както пише турският пътешественик Евлия Челеби, минал през Пловдив през 1652 г. и престоял в града повече от месец, тук е имало специален лесничей (куруаташ), който се е грижел за околните гори, запазени за султански лов. Според Н. Гъшаров („Пловдивски общински вестник“, 1932) стари предания разказвали, че на запад от Джендемтепе и Бунарджика, чак до Прослав (местността известна под името Сарайкъръ) се е простирала вековна дъбова гора, от която докъм Балканската война все още е имало остатъци от много стари дъбове и брястове, включително и в пространството между двата хълма. Тази гора е била изсечена и опожарена по време на кърджалийските набези над Пловдив, около 1800 г. Вековна дъбова гора се е простирала и зад паметника „Скобелева майка“, изсечена приблизително по същото време и превърната в чалтици (оризища). Могат да се приведат още такива примери, които свидетелстват за някогашните гори край Пловдив и тяхното унищожаване, приключило окончателно преди около 100 години. Такава е била съдбата и на дървесната и храстова

растителност по хълмовете. По-новите писмени сведения обаче документират, че през последните десетилетия на 19-и век те вече са били скалисти и голи, само тук-там е имало закелявели ниски дръвчета и храсти. Така са запечатани те и на панорамни фотографии от онова време.

Едва двайсетина години след Освобождението, през 1896 г., при кметуването на Хр.Г.Данов, започват първите залесителни работи по голите тепета, най-напред по Бунарджика и Сахаттепе, по-късно и по Джендемтепе. Първите залесявания са извършвани главно с акация (едно, че тогава тя е най-популярното залесително дърво у нас, и второ – най-лесно се вкоренявала и успявала навсякъде), докато повечето други видове, включително и някои иглолистни, са загивали, тъй като не е имало достатъчно вода за поливане на младите фиданки. Сред тези първи декоративни дървета, засаждани по хълмовете и на други места из града, са били айлантът, гледичията, софората, летният дъб, каталпата и др. По-планов, по-организиран и по успешен резултат добиват залесяванията едва през 1930 г.: тогава е прекаран водопровод до върха на Джендемтепе и е построен басейн с вода за поливане (1934), оформени са алеи, площадки, пътеки и други съоръжения по Бунарджика (1932) и т.н. Залесителните работи по хълмовете продължават и досега, за съжаление все още кампанияно, шаблонно, без ясно очертана идея и съобразяване с някогашната естествена растителност по тях.

При тези залесителни работи, сами по себе си положително явление като част от цялостното озеленяване на Пловдив, силно е променен и нарушен видовият състав и характерът на естествената флора и растителност, доколкото те все още са запазени. Силна деструктивна роля в това отношение е оказало и дългогодишното експлоатиране на хълмовете

като кариери за павета, а далеч преди това и като материал за строеж на крепостни стени, сгради и др. През 1906 г. акционерно дружество „Изида“ разкрива кариера в южните поли на Джендемтепе и построява фабрика за павета (част от тях са изнасяни и за Турция). По-късно в югозападния край на Джендемтепе е разкрита и държавна кариера, до нея скоро започват да копаят и военните. Кариери е имало и по другите хълмове, отдадени за експлоатиране на частни предприемачи. Едва през 1932 г. пловдивската община постановява закриването им по всички тепета и забранява ваденето на каквото и да е материал от тях. Щетите от 30-годишното къртене на сиенитната гръд на тепетата обаче са непоправими – ямите и грозно нащърбените скали продължават да напомнят и на сегашните поколения за това разрушително дело.

Значителни промени в естествената флора и растителност на хълмовете са нанесени и в по-ново време, например през бригадирските години след 9 септември 1944 г., когато по Джендемтепе и Бунарджика са прокарани шосета, водещи със серпентини до върха им, изградени са нови пътеки, построен е паметникът „Альоша“, летен театър и др.

В резултат на дългогодишните залесителни работи, в наши дни хълмовете не са така голи, както ги описват някогашните автори и както изглеждат на снимките от годините преди и наскоро след Освобождението. Сега цялата долна и средна източна част на Хълма на освободителите е превърната в парк с алеи, площадки и други, доста плътнo залесен е и северният му склон (по-голямата част, особено в последно време, застроена), залесени са северните и западните склонове на Дановия хълм и Младежкия хълм. Естествените тревисти видове по тези залесени склонове са почти изцяло унищожени и заменени от типичните за такива местообитания рудерални елементи, като разклонена боянка, лепка, дългоосиления овсига, врабчови чревца, скърбица, мироидес и др.

Изцяло рудерализирани са и най-ниските части и подстъпите към хълмовете, силно променен и руде-

рализиран е съставът и по стръмните скалисти склонове и прагове, където залесяването е било възможно или са били засаждани само единични екземпляри от декоративни дървета и храсти, както е например на места в горните части на южния склон на Дановия хълм, в източния, южния и западния склон на Хълма на освободителите и по източния (отчасти и по южния) склон на Младежкия хълм. Там често се срещат тревисти видове като луковична ливадина, трясък, мишеопашата вулпия, надвесена овсига, космата хайналдия, обикновена хрущялка, арабидопсис, сива турия, овчарска торбица, раннопролетна попова лъжичка, дребна люцерна, сърповидна люцерна, лечебна комунига, полска детелина, слънцегледа млечка, незабележим слез, планински миризлив бурен, полска свещица, подрумиче, обикновен спорез, разперена метличина, космат аспрут, дзуковиден кривец и много други. Наред с тези рудерални и най-обикновени растения, разпространени на съответните местообитания в цялата страна, по споменатите склонове на хълмовете има и известен брой видове, които могат да се отнесат към първичната им флора и които безспорно представляват най-голям интерес. Най-богат на такива видове е южният и отчасти източният и югозападният склон на Младежкия хълм, където поради отдалечеността му от града и естествената обстановка (стръмни склонове, сипеи и големи скални блокове), средата е била сравнително по-слабо повлияна. Тъкмо по тези причини още през 1970 г. южният склон на Младежкия хълм беше обявен за природна забележителност (25 години по-късно целият Младежки хълм, Хълма на освободителите и Дановия хълм получиха статут на „Природни забележителности в силно урбанизирана среда“, Държавен в., бр. 3 от 9.01.1996г.)

Преобладаващите дървесни и храстови видове в горната скалиста част на този склон са кукуч, южна копривка, храстовиден смин (хрищел), по-рядко се срещат драката, полски бряст, мъждрян, скален зърнастек (из скалните цепнатини), подивели екземпляри от бяла акация, летен дъб (остатък от минали залесявания с него по хълмо-

СВЯТ НА ПЛОВДИВ

на пловдивските хълмове

вете). По-долу, където наклонът е по-малък и почвата повече, масово расте хинап или джиджиф, който на места в южните и югозападните части образува твърде големи плътни петна, див рожков (и двата вида са проникнали вторично по хълмовете и се разпространяват тук, особено на Младежкия хълм, самостоятелно), полски бряст, а по по-ерозирани и сипейни места – румелийска жълтуга, докато в ямите (останали от някогашните карieri) и други вторични местообитания се е настанил айлантът. Най-ниските части на склона са били залесени някога с бяла акация (в източния му край има цяла такава малка горичка), китайски мехурник, сребрист смърч, чербор и други декоративни дървета, а част от него, срещу началната гара на детската железница, е превърната в алпинеум с традиционните за такива случаи декоративни тревисти растения. През последните години алпинеумът е изоставен и обраства плътно с хоризонтален котонеастер, полски бряст, хинап и рудерални тревисти растения. Сред тревистите растения по южния и юго-западните части от източния и югозападния склон все още се срещат отделни екземпляри от най-редките, най-интересните и най-характерните за някогашната флора на хълмовете видове, между които например са: хелдрайхиева алцеа, средиземноморски шпорец, игликова айважива, сходна метличина, етненска тлъстига, фривалдскиеве плюскавиче, бенедиктинска пресечка, нисък

жълт равнец, румелийско лютиче, илирийско лютиче, жлезиста белоочица, космат опопанакс, мековълнесто прозорче, илирийска мантийка, румелийски кантарион, сплеснат птичочрак, гръцка тимотейка, осилест псилурус, островърха урока, родопска незабравка, хофтианово часовниче, подземна детелина и др. Повечето от тези растения са включени в Червената книга, други в списъка на защитените видове, трети са български или балкански ендемити, четвърти – рядко разпространени в страната, и пети – описани открити нови за науката видове (вж. и по-долу).

Ако съдим по писмените данни на някои от предишните автори (Х. Шкорпил, Й. Веленовски, Б. Стефанов и др.), както и от хербарийните материали на д-р П. Недков, по тези места са се срещали още и следните растения (освен подуточашковото клинавче и четинестия кантарион), принадлежащи към някои от изброените групи, които (някои сигурно, други с много голяма вероятност) могат да се смятат за изчезнали от флората на хълмовете: родопска мерендера (последните години), марантова лъжепокровница, биберщайнов мразовец, паласов минзухар (последните години), златистоцветен минзухар,

кокиче, лерхенфелдово плюскавиче, разпереностълбеста детелина, мирсинистка млечка, бяла змийска трева и др. Изчезнали са някои по-обикновени растения за тези места, между които напр. гъстоцветно плюскавиче, еспарзетово клинавче, пясъчно омразниче, бяла какула, вълнест напръстник и др.

Наличието по залесените склонове и в запазените тук-там из тях естествени хрусталачни места на растения като ежова главица, горска ливадина, червено подъбиче, обикновен козар, бръшлянолистно ботурче, езиколистна камбанка, едностранна камбанка, грудесто зарасличе, а съдейки пак по данните на по-горе цитираните автори още и на: свиларка, форстеров светлика, гигантско карамфилче, лепка, планинска горска зимянка, обикновен пащарнак, женевско срещниче, германски чистец, месночервен здравец, болонска камбанка и други растения от тази категория, вече изчезнали от хълмовете, дават от своя страна доста ясна представа каква е била тревистата растителност в споменатите някогашни гори, заемащи по-полегатите и с по-дълбока почва северни, западни и източни склонове, съставени с преобладаващото участие на летния дъб и полския бряст.

На хълмовете са описани 266 вида растения, което прави около 8% от състава на българската флора. Вземе ли се под внимание ограничената площ на хълмовете, еднообразният им скален състав и комплексът от екологичните условия процентът никак не е малък. В значителна степен обаче той се дължи на големия брой рудерални видове, съставлящи над 50% от досегашната им флора, а при едно по-широко тълкуване на тази категория растения, както е според проф. Б. Стефанов, тяхното участие (на антропофитите, по неговата терминология) надминава и 60%, което само по себе си е показателно за силната антропогенна повлияност на хълмовете – факт, подчертаван досега многократно. В този смисъл съвсем естествено е, както може да се види и от приложения списък на видовете, че относително най-голям брой антропофити има на Трихълмието и най-малък на Младежкия хълм. Същевременно намирането по хълмовете на някои локални ендемити, също и на известен брой ендемични за България и за Балканския полуостров растения, както и на други редки за страната видове свидетелстват, че и по тях флората води самостоятелното си съществуване твърде отдавна. Един по-подробен анализ на срещаните се по хълмовете растения по отношение на онези показатели, които представяват най-голям интерес за флората на всяка страна, район, планина или по-малка територия, показва следните особености:

I. ЕНДЕМИТИ

1. Локални

Четинест кантарион (*Hypericum setiferum*)
Румелийски егилонс (*Aegilops cylindrical var. rumelica*)
Румелийски див зюмбюл (*Hiacintella leucophaea var. rumelica*)

2. Български

Родопска мерендера (*Merendera rhodopaea*)
Родопски лук *Allium paniculatum var. rhodopaeum*)
Български дребен пачи крак (*Gadea pusilla f. bulgarica*)
Румелийско карамфилче (*Dianthus pinifolius var. rumelicus*)
Родопска незабравка (*Myosotis rhodopaea*)

3. Балкански

Медова перуника (*Iris mellita Jka*)
Фривалдскиеве плюскавиче (*Silene frivaldskiana*)
Румелийски кантарион (*Hypericum rumelicum*)
Подуточашково клинавче (*Astragalus physocalux*)
Румелийска жълтуга (*Genista rumelica*)

II. ЗАЩИТЕНИ РАСТЕНИЯ

Островърха урока (*Vupleurum apiculatum*)
Хелдрайхиева алцеа (*Alcea heldreichit*)
Жлезиста белоочица (*Buglossoides glandulosa*)
Игликова айважива (*Alkana primuliflora*)
Сходна метличина (*Centaurea affinis*)

III. РАСТЕНИЯ, ВКЛЮЧЕНИ В ЧЕРВЕНАТА КНИГА

Родопска мерендера (*Merendera rhodopaea*)
Издънкова мерендера (*Merendera sobolifera*)
Кокиче (*Galanthus nivalis*)
Средиземноморски шпорец (*Delphinium halteratum*)
Четинест кантарион (*Hypericum setiferum*)
Етненска тлъстига (*Sedum aetnense*)
Див рожков (*Cersis siliquastrum*)
Подуточашково клинавче (*Astragalus physocalux*)

Хофтианово часовниче (*Erodium hofftianum*)
Игликова айважива (*Alkana primuliflora*)
Жлезиста белоочица (*Buglossoides glandulosa*)

IV. РАСТЕНИЯ, ОПИСАНИ КАТО НОВИ ЗА НАУКАТА ОТ ПЛОВДИВСКИТЕ ХЪЛМОВЕ

Румелийски егилонс (*Aegilops cylindrical var. rumelica*)
Румелийски див зюмбюл (*Hiacintella leucophaea var. rumelica*)
Български дребен пачи крак (*Gadea pusilla f. bulgarica*)
Медова перуника (*Iris mellita Jka*)
Младежко плюскавиче (*Silene subconica*)
Пихлеров игловръх (*Alyssum murale subsp. Pichleri var. p.*)
Четинест кантарион (*Hypericum setiferum*)
Румелийска жълтуга (*Genista rumelica*)
Подуточашково клинавче (*Astragalus physocalux*)
Космат опопанакс (*Oporanax hispidum*)
Сходна метличина (*Centaurea affinis*)

Международен семинар по проблемите на Англицистиката в България

Гл. ас. Милена КАЦАРСКА

Форумът привлече представители на академичната общност в областите англицистика, американистика и съпоставително литературознание от СУ „Св. Климент Охридски“, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, ЮЗУ „Неофит Рилски“, НАТФИЗ „Кръстю Сарафов“, ПУ „Паисий Хилендарски“, както и участници от чужбина, а именно: Отворен университет – Великобритания, Университета в Букурещ и Университет „Овидий“ в Констанца – Румъния, Университета Лексингтън – САЩ. Участниците бяха приветствани от проф. дхн. Георги Андреев, заместник-ректор по наука и международно сътрудничество на ПУ, и доц. д-р Надя Чернева, научен секретар по международна дейност и проекти на Филологическия факултет.

Докладите и дискусиите на семинара бяха насочени в четири основни направления. Организираният и ръководеният от доц. д-р Людмила Костова (ВТУ) панел насочи вниманието на участниците към взаимовръзките между канон и учебни планове и програми с оглед на Великобритания, България, Румъния и САЩ чрез критически прочит на променящите се идеологии в подбора на основ-

През юбилейната 80-та година за англицистиката в България Филологическият факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“ бе организатор и съвместно със СУБ – Пловдив домакин на академичен семинар на тема „Университетската англицистика в България: фокуси и съпоставки“, който се проведе през месец октомври.

ни литературни и критически текстове, в антологизирането на основни текстове, в промяната на теоретичните рамки, които конструират дисциплината. Участниците в панела на доц. д-р Мадлен Данова (СУ) анализираха институционализираните правителствени и неправителствени организации – МОН, професионални дружества и асоциации, комисии като „Фулбрайт“ или „Хумболт“ и др., които влияят на, а често и формират академичните и професионални ориентации в дадена дисциплина. Панелът „Педагогика и класна стая“, организиран от гл. ас. Милена Кацарска (ПУ), даде възможност да се чуят възгледите на студентите, които се оформят и променят в процеса на „общуването“ им с англицистиката в университета. Дискусията обхваща въпроси като „подходящата педагогика“ (от речника на Ейдриън Холидей) и взаимодействието на „класната стая“ с по-широката социално-политически,

езиков или дисциплинарен контекст. Екипът от литературоведи в областта на съпоставителното литературознание, ръководен от проф. дфн Клео Протохристова (ПУ), обърна поглед към устойчивите и променящи се модели, чрез които англицистиката се конструира и присъства в академичното и образователно пространство на съпоставителното литературознание в България, в курсовете по Западноевропейска литература, както и в университетските учебници, които ги съпътстват.

Семинарът попада в рамките на двугодишен международен изследователски проект „Англицистиката в неанглофонски контексти: Източна Европа. България и Румъния“, който спечели стипендии на Британската академия и фонда за международни мрежи „Левърхюм“ – Великобритания. Проектът цели да изследва състоянието на дисциплината „Англицистика“ с оглед на нейното съдържание и прак-

тика – учебни програми и курсове, педагогически практики; изследователски статус – научни разработки и академични проекти; историческо институционално развитие; социологически измерения – профил, очаквания, възгледи и кариерни ориентации на студентите в специалности, свързани с англицистиката, взаимодействие с обществени и политически влияния и процеси в контекста на Румъния и България. Повече подробности за проекта, който по същество разработва качествено нова тематика (към настоящия момент всички дисциплинарни изследвания в областта са англоцентрични и включват единствено англофонски постколониални контексти), можете да намерите на уебсайта на проекта <http://www.open.ac.uk/Arts/he-englishes/index.html>.

Главен координатор на проекта е проф. Суман Гупта, Отворен Университет – Великобритания.

За допълнителна информация можете да се обърнете към основните участници от ПУ – проф. Клео Протохристова и гл. ас. Милена Кацарска, координатор за България.

Поглед към зеления свят на Пловдив ...

➔ от стр. 11

Осен тези видове има над 20, които се срещат на хълмовете и са сравнително рядко разпространени в страната.

Разпространението на растенията от горните групи най-нагледно показва, че въпреки силната рудерализация и големия брой антропофити във флората на пловдивските хълмове, по тях все още се срещат не малък брой редки и интересни растения, особено на Младешкия хълм, част от който и най-рано беше защитена. Все още неговата сравнително интересна и богата флора в съчетание с едно добре осмислено преустройство на околното ниско пространство, което да е в хармония с природните

дадености, може да превърне тази част от Пловдив в неповторим кът с голямо познавателно, възпитателно и развлекателно значение. За тази цел би могло да се направи следното: в ниските южни подстъпи към хълма и на места извън защитената част могат да се изградят алпинеуми (включително и с варовити камъни), засадени с български и балкански ендемични, реликтни, защитени и редки растения, като родопска хаберлеа, родопско лале, родопски крем, фердинандова каменоломка, стрибърнова каменоломка, румелийски трахелиум, персийска морина и много други видове, с които е така богата родопската и тракийската флора.

Ниската равна паркова част

между булевардите „Христо Ботев“ и „Любен Каравелов“ би могла да се превърне в чудесен дендрариум със също така редки и интересни дървесни и храстови видове от нашата диворастяща флора като дървовидна хвойна, бяла мура, тис, върболистна спирея, храстовиден очеболец, лавровишния, храстовидна зайчина, джел и др., съчетан със зелени площи, в които могат да се построят една-две оранжерии с екзотични представители (орхидеи, бромелиеви, епифитни папрати, кактуси и др.). Същевременно ямите от някогашните кариери под стръмните скали на южния склон могат да се оформят в малки водни площи с папур, тръстика, водни лилии, жълта водна роза и др., наподобяващи частица от

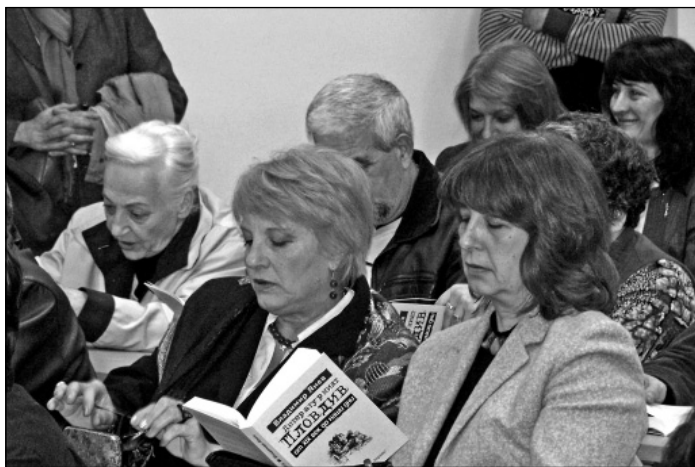
почти унищожените вече някогашни равнинни езера и блатата. На подходящи места по близките склонове на хълма могат да се изградят пътеки и панорамни площадки.

Ако се разработи и осъществи един добър проект в смисъла на изказаните тук накратко идеи, категорично може да се твърди, че Младешкият хълм и околното пространство ще се превърнат в уникален природен паметник, който не само ще се отличава от останалите хълмове, но и какъвто няма друг такъв у нас и на Балканите, в една от най-осмислените и атрактивни забележителности на Пловдив. Шансът, който ни е предоставила Майката природа, не бива да се пропуска. Все още съществува възможност за това.

Седмицата на премиерите

Последната седмица на октомври се превърна в седмицата на премиерите за Пловдивския университет. Началото постави на 27-и доц. д-р Владимир Янев. „Литературният Пловдив – от XIX век до наши дни“ събра днешните литератори. Разбира се, това е слабо казано, защото не беше просто събиране, а истинско стълпотворение, което пък е обяснимо с две неща. Първото е енциклопедичният характер на книгата – с много малки изключения тя обхваща почти всички, които са се занимавали с литературна дейност през този период, които са живели или живеят в Пловдив, а тези от съвременните автори, които са били за по-кратко време, но са оставили сериозна следа в литературния живот на града, са споменати. Второто е личността на автора – неговата любов към литературата и към писателите е пословична, което му беше върната „претъпкано“ в 10-та аудитория.

Връзката с другата премиера е отново Владимир Янев. На 31-и той представи в Културен център Тракарт „Добри момчета, лоши момичета“ пред почитателите на Йордан Костурков, който продължава изключително активно да присъства на литературната сцена не само като автор, но и като преводач от английски. И настоящата книга, и излязлата през миналата година „Носталгия. Разкази т. IV“ говорят категорично за неговия талант и работоспособност. Горещо ви препоръчвам тези разкази, които наистина са „живи“ истории. Всъщност

Поглед към премиерата на Владимир Янев

между двете премиери има още една връзка, която е триизмерна – издателство „Хермес“ (книгите на Янев и Костурков са издадени там), неговият собственик Стойо Вартоломеев, директорът Валентин Георгиев.

Истории, новечесвързани с фантастиката, ни предложи и третата премиера от седмицата. Съвсем наскоро Красимира Стоева издаде своята дебютна книга – „Снежните пясъци на Хира“, която бе представена от издателя Емануил Икономов (Издателство „Аргус“) и писателката Величка Настраданова на 30 октомври в Тракарт.

Красимира Стоева е родена през 1984 г. в Пловдив. Завърши социология и журналистика в Пловдивския университет, а сега следва магистратура „Бизнес комуникации и връзки с обществеността“. За литературната общественост пък името ѝ не е съвсем непознато – печелила е награди на издателствата „Пигмалион“, „Аргус“ и „Хермес“, от националните конкурси „Огънят на Орфей“ и „Фантастично изку-

ство – Бургас“, първа награда от литературния конкурс на в-к „Пловдивски университет“.

Ето как самата Красимира Стоева обяснява началото на своя път в литературата: „Книгите винаги са били голямата ми страст и мое любимо занимание. Като дете четях много фантастика и приключенска литература. Понякога нещо в сюжета или героите не ми харесваше и започвах да си измислям мой собствен развой на събитията и алтернативен край. Мисля, че желанието ми да пиша

Дебютната книга на Красимира Стоева

дойде от хрумването, че мога да съчиня история, която да е интересна не само на мен. Първите си разказчета написах, когато бях на 10 години.”

Както споделя Красимира, първите си разкази е написала на 10 години, а в първата си книга е включила 10 разказа. Не знам дали е търсила някаква символика с тези числа, но тя безспорно е един талантилив млад автор, от когото очакваме нови и все по-хубави книги.

Тильо Тилев

Литературна академия „Добромир Тонев“ набира нови членове

Литературната академия „Добромир Тонев“ започна редовните сибирки. Те се провеждат всеки понеделник и петък в Синята къща (Стария град) от 18,30 ч. Клубът, който се ръководи от поета Николай Гюлев, кани млади поети и белетристи да се включат в неговата работа.

Межкултурният диалог и младите хора

На 15 и 16 ноември в Балабановата къща се проведе среща на студенти и ученици от пловдивските училища, които обмениха идеи и впечатления, свързани с продължаване на следването в чужбина и международната комуникация. Срещата под наслов „Межкултурният диалог и младите хора“ е организирана от Министерството на културата и Общински институт „Старинен Пловдив“ във връзка с това, че 2008 е обявена от Европейския съюз за година на межкултурния диалог.

В първия ден от форума

бяха организирани кръгла маса на тема „Обучението в чужбина – диалог между културите“ и дебатът „Екология, култура, наследство“. Участие в тях взеха студенти от Пловдивския университет, от Софийския университет и ученици от Пловдив.

Вторият ден започна с две интересни представления: етнографския филм „Извор край скалите“, на студенти от ПУ, и възстановката на обичая Света Варвара, подготвена от студенти от СУ. Младежката среща завърши с кухня от различни краища на света.

Енчо Тилев

Посветиха конференция в памет на доцент Никола Примовски

Национална научна конференция с мото „Родопите и човекът“ реализира Съюзът на учениците в България – клон Смолян (30-31 октомври). Организаторите, подкрепени и от община Смолян, я посветиха в памет на известния фолклорист, етнограф, културолог и краевед – доц. д-р Никола Примовски, дългогодишен преподавател и в Пловдивския университет. Участниците в конференцията представиха над 50 доклада, свързани с историята на Родопите, бита, културата и езика на родопчани, тяхното здраве, проблемите и перспективите за развитието на туризма, селското стопанство и икономиката в региона.

Двудневният форум стартира с пленарно заседание в сесийната зала на Община Смолян, открито от председателя на СУБ – Смолян, д-р Силвия Младенова, а кметът на общината Дора Янкова фокусира състоянието, тенденциите и перспективите в социално-икономическото развитие. Историкът Никола Дамянов посочи свидетелствата за ранната и непрекъснатата заселеност

Доц. Никола Примовски

на Средните Родопи и впоследствие обяви, че предстои да бъде публикуван макет на многотомна история на Родопите.

Научното присъствие на доц. Примовски беше представено от неговия дългогодишен колега и приятел доц. д-р Христо Гиневски. Преподаватели, студенти и общественици припомниха за човека с блага усмивка и деликатна ненаатрапчивост, добронамереният обаятелен преподавател и добросъвестен изследовател с високи етични принципи – доц. д-р Никола Примовски.

Говореше с убедителен академизъм

Доц. д-р Соня РАЙЧЕВА

Познавам доц. Никола Примовски още от времето, когато бях филолог-фолклорист в Държавен ансамбъл за народни песни и танци „Родопи“. Често ни беше консултант, а и придружаваше ансамбъла по турнета. Беше скромнен, ненаатрапчив и винаги държеше да се придържа към автентичните извори.

Като журналист се намесваше деликатно в моите тогавашни публикации относно някои фолклорни явления. Съветваше ме да не изоставям фолклористиката и сам даваше пример, без да говори за това със защитената дисертация върху хайдушкия фолклор. По-късно, когато станаме вузовски преподаватели и колеги, често разговаряхме на краеведески теми и вземахме участия по фолклористични конференции. Водех упражне-

нията по български фолклор във Филиала в Смолян и се удивлявах на юношеския му патос по време на изпитната сесия, когато търпеливо и сърцато „изпитваше“ първокурсниците. Разпитваше ги за местни традиции и обичаи, съветваше ги да не се откъсват от родните корени и даваше ценни указания как да издирват и записват песенните образци. Като човек бе благ, смирен и деликатен. Никога не натрапи своя позиция, а когато излагаше знанията си – го правеше с убедителен академизъм и задълбоченост. Даваше ми и ценни съвети относно бъдещите ми академични интереси – как мога да ги следвам и обективирам с приложни резултати. За мене бе много ценен колега и приятел, чийто глас и сега чувам: „Там, където брадвата цепа на едно място там пробива“.

Творчеството му е свързано с Родопи планина

Доц. д-р Елена КАНЕВСКА-НИКОЛОВА

Целият творчески път на доц. д-р Никола Примовски – като изтъкнат родопски учен фолклорист, културолог и краевед, както и журналистическата му дейност са свързани с темата за Родопи планина и родопчани, с песенния им фолклор, с богатата им духовна култура. Сред основните публикации на доц. Примовски са „Дельо войвода и родопската народна песен (1966)“, „Родопската народна песен и Тракия“ (1970), „Байрако червен и зелен – книга за хайдушките песни в родопския край“ (1979), „Родопската книжовна традиция в контекста на възрожденските идеи“ (2000)...

Доминираща сред езиковедските теми бе антропонимична-

та проблематика – „Тенденции в развитието на антропонимичната система в град Смолян“ (Мария Петрова); „Антропонимична характеристика на един родопски род – Каневския род, с. Момчиловци, Смолянско“ (Елена Каневска – Николова).

Три литературоведски доклада чрез семантичните мостове помежду си образуваха общо символно пространство – „Словесните образи на планината“ (Нина Томова); „Символни функции на фолклорното в тек-

стове на Никола Примовски“ (Тенчо Дерекювлиев); „Водата и нейната смислопораждаща функция в среднородопския песенен фолклор“ (Соня Райчева).

Интересни новаторски идеи предложи в доклада си „Функциите на идиолекта в обучението по български език“ Нина Герджикова. Исторически поглед към развитието на училищната институция у нас в периода 1865-1934 насочи Мария Семерджиева. За предучилищната подготовка на деца в

Смолянско и Златоградско в края на XIX в. говори Мария Хекимова. Аспекти на учителската дейност на възрожденката Рада Рупецова в документи проследиха Никола Пашов и Димитър Френкев.

Краезнанието като неразделна част от обучението по „Човекът и обществото“ в началния образователен курс разгледа Милка Димовска, а Георги Юручев акцентира върху появата и динамиката в развитието на обучението по технологии в Средните Родопи в периода до средата на XX век.

Материалите за Смолян подготви
Тенчо Дерекювлиев

Доц. д-р Иван Чобанов, директор на Филиала на ПУ „Паисий Хилендарски“ в Смолян:

ПОВЕЧЕ АВТОНОМНОСТ ЗА УНИВЕРСИТЕТИТЕ

– Доц. Чобанов, какви са тенденциите във Филиала на Пловдивския университет в Смолян?

– Да бъдат укрепени сега съществуващите дисциплини. За нови не се мисли. Посоките, в които трябва да се работи, са кадровото израстване на преподавателския състав, защита на докторски дисертации, хабилитации. Това е един от факторите, който ще изиграе важна роля Филиалът в Смолян да стане притегателен академичен център. Сега има студенти, които са от вътрешността на страната, но преобладаващата част са от областта.

Като положителен факт може да бъде отбелязано, че отпуснатите места бяха запълнени след трето класиране и не се наложи провеждането на допълнителни изпити.

Другото направление, в което трябва да се работи, е студентите да бъдат мотивирани и в по-голяма степен ангажирани в учебния про-

Доц. Иван Чобанов

цес. Има специалности, където броят на случайно попадналите не е малък, а като най-желани може да се посочат Маркетинг, Туризъм, Екология и опазване на околната среда. Студентите, които не са попаднали в горепосочените специалности, имат възможност след завършен III курс и при показан висок успех да се обучават и по втора специалност.

Резултатите за Филиала от програмната акредитация са добри и много добри – аналогични са на тези в Пловдивския университет. По-голямата част от преподавателите са на щат

в университета и няма разлика.

– Вие сте филолог: съвременното състояние на хуманитаристиката ни?

– Ще започна с факти от историята на Филиала и обучението по хуманитарни специалности. Преди около 10 г. беше разкрито обучението в бакалавърската степен по специалностите Български език и руски език, Български език и френски език, Български език и немски език, Български език и английски език, Български език и история. Сега са останали само Български език и история и Български език и английски език. Съществува и специалността Начална педагогика с английски език. Не се радват обаче на кой знае каква популярност сред кандидат-студентите – това е тенденция, която се наблюдава и в другите висши учебни заведения с утвърдени традиции.

Явно младите хора трудно могат си представят добра реализация в България със

завършена хуманитарна специалност. Не е задължително да работят в училище, но те не могат да допуснат, че с тази диплома могат да открият своето поприще и на друго място.

Възможността да бъде завършена в магистърска степен друга специалност, различна от хуманитарната, променя донякъде нещата. И с две дипломи от различни направления човек би могъл по-лесно да реализира своите възможности.

– Кои са липсите на висшето ни образование?

– Трябва да се подобри финансирането и автономността на университетите да бъде по-голяма. В национален мащаб трябва да се запазят научните съвети, подкомисиите и президиумът към ВАК.

Университетът да дава диплома само за степен „бакалавър“ и „магистър“, образователно-квалификационната степен „доктор“ – само от упълномощените институции.

Катедрата по немски език организира Дни на кариерата

На 21 и 22 ноември в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ се проведе Дни на кариерата. Те бяха организирани от Катедрата по немски език съвместно с гости от Германия и Австрия. На откриването на форума присъстваха представители на двете големи немски фирми, които се намират на територията на Пловдивска област – Либхер и ЕВН. Представени бяха и кариерните центрове към Пловдивския университет и Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Студентите филолози бяха

запознати с бъдещите шансове за реализация, които те имат след завършване на своето образование.

Темите, върху които се акцентира в процеса на работата, бяха свързани с интеркултурните компетенции, с правилното изграждане на имидж при търсене на работа, с анализа на собствения потенциал.

Вторият от двата дни на кариерата завърши с публична дискусия, посветена на професионалното развитие на бъдещите абсоленти.

„Пловдивски университет“

Създаден е национален суперкомпютърен център

В Института по паралелна обработка на информацията (ИПОИ) – БАН (София – 1113, ул. „Акад. Г. Бончев“ бл. 25-А), е създаден национален GRID-център, с директна връзка към новосъздадения суперкомпютърен център на територията на Държавната агенция по информационни технологии и съобщения. Както заявява ст.н.с. I ст. дмн

Евгений Николов – заместник-председател на БАН, услугите на GRID-центъра към ИПОИ можете да ползвате за подобряване на вашите научни изследвания, за установяване на по-добри контакти между изследователските групи в Европейския съюз, както и за прилагане на някои нови подходи при научните изследвания.

БАЛ НА БОХЕМИСТИТЕ

Балът на бохемистите, завършили Пловдивския университет, ще се състои на 13 декември 2008 г. Всички възпитаници, които проявяват интерес, да се обадят на г-жа Светла Попчева на тел. 261 217.

Младежко политическо участие в България

Полина МАНОЛОВА

Според американския политолог Най за младите хора политиката е нещо далечно и неясно, едва с възрастта техните социални отговорности се увеличават, затова и мотивацията за участие в политиката нараства. След политическия преход в България, започнал от 1989г., и особено след приемането на страната в Европейския съюз през 2007г. се наблюдава все по-голяма необходимост от заместване на така наречената „стара“ политическа генерация с ново поколение на млади хора, които да се включат в политическия и социален живот. Като имаме предвид широкоразпространената политическа апатия и емиграцията, които се наблюдават в най-голяма степен при младите хора, това се очертава като нелесен процес.

От друга страна, през последните няколко години някои политически партии се опитват да привлекат младите хора и да ги накарат да повярват, че тяхното политическо участие е много важно както за развитието на страната, така и за личностната им реализация.

Повечето политически партии в България имат младежки организации, но дейността, която се извършва в тях, е по-скоро симулация на някакъв вид политическа дейност, която включва младите хора, отколкото оказване на реално влияние върху партийните решения. В повечето случаи младите се използват само като инструмент за различни политически игри, като биват изключени от важните процеси на вземане на решение.

Бих искала да представя част от резултатите от национално изследване, наречено „Нови медии, нови млади“, проведено през 2008г. в България. Изследването е част от проект на институт „Отворено общество“ – София, водено от екип от експерти – Ивайло Дичев,

Политическото гражданско участие се характеризира с действия, чрез които хората се опитват да повлияят върху политическата власт в рамките на политическите институции. Най-разпространената форма на това участие е актът на гласуване. Други форми са: участие в политически партии, клубове или организации; работа за политическа партия; политически действия за решаване на проблеми на местната общност.

Орлин Спасов, Ружа Смилова, Вероника Димитрова и други.

Основните заключения от изследването показват, че младото поколение не може да се постави в ясни рамки, младежите не са еднакви в своите интереси, нито в своите предпочитания или политически пристрастия. Много е трудно да говорим за отношението на младите към политиката. В същото време, под влиянието на новата медия, младото по-

коление става все по-разноородно. То предпочита да споделя различни стилове на живот, отколкото идеи или идеологии. Разнообразието на поколенията е по-видимо на социално и професионално ниво, отколкото на политическо.

Според Ружа Смилова, основната задача на младежките организации на политическите партии е да популяризират идеологията и да поддържат дейността на политическата партия сред младите. Основните функции на тези организации са политическа социализация на младите, кариерна подготовка и отглеждане на политически елит, привличане на общественото внимание към специфични младежки проблеми и създаване на политики за тяхното решаване. Голяма част от техните функции и особено представителните такива западат и се изземат от други агенти и неправителствени организации, медии, международни

фондации и т.н. Други функции на политическите партии, като така наречените „процедурни функции“, не могат да бъдат пренебрегнати и делегирани. Функция от този тип е привличането и подготовката на лоялни партийни членове. Подготовката на лидери и членове се случва в младежките структури на политическите партии. Затова едно от първите действия, които новотоформираната партия предприема, е да

създаде младежка организация. Начинът, по който тези „процедурни функции“ са решени,

може да доведе до криза на представителството, да увеличи отчуждението на младите хора от политическите партии и другите институции на представителната демокрация.

Лесно можем да обясним гражданската дистанцираност от политическото участие като цяло, ниското ниво на политическо участие на младите хора, както и ниското ниво на доверие в политиките и в органите на представителната демокрация – партиите и парламента. По тази причина много изследователи се опитват да намерят по-широко определение за „политическо участие“, за да докажат, че тези данни не означават спад на политическото участие на младите по принцип, а само спад на „партийно-канализираната“ обвързаност на младите хора с политиката и преориентацията от идеологическо мотивирано политическо

участие към по-частни въпроси, които не са идеологически мотивирани, като екологичните проблеми например.

Разбира се, този вид политическа активност на младите хора не се отразява добре на политическите партии. Този процес води до загуба на политическа легитимация за политическите партии. В последно време повечето от партиите в България твърдят, че изпитват липса на човешки ресурс. Всички тези опасения предполагат, че политическите партии трябва да са много загрижени за така наречените „младежки проблем“ и да демонстрират голяма ангажираност и инвестиции в младежките си организации.

Като се опитва да отговори на въпросите: *Кои са работещите модели на политическа социализация и мобилизация на младите хора?* Смилова прави заключение от анализа на данните, според които работещи модели на функциониращите младежки организации намираме там, където има осигурени достатъчно атрактивни селективни стимули, не само за младите лидери, но и за по-широки кръгове от активни членове. Пример за такъв вид организация е МДПС. Модели, при които не се предлагат селективни стимули или те се отлагат за в бъдеще, не са успешни. Пример за такъв вид организация е МБСП, където в момента се наблюдава очевидна криза. Безкрайното чакане за кариерно развитие е един от основните конфликти между старите и младите лидери в партията. Когато постигането на целите е гарантирано с лоялност и усърдна работа, няма такъв конфликт и младежката структура работи по-ефективно и осигурява издигането на повече лоялни партийни членове. Също толкова важна е работата на мла-

Нова книга на проф. Диана Иванова

Наскоро излезе книгата на проф. Диана Иванова *“Недописани страници към историята на българския книжовен език (Славянски ракурси)”**, която, заедно с още три сборника на Филологическия факултет, бяха отпечатани в навечерието на XIV международен конгрес на славистите, проведен от 10 до 18 септември 2008 г. Това е първата част от замислената от авторката поредица от учебни помагала по историческа лингвистика, в която се разглеждат проблеми в областта на книжовноезиковите контакти между славянските народи от възрожденския период и се очертават техните параметри (обща идея, процеси, тенденции, типологични прилики и отлики, конкретни прояви и т.н.).

Тематиката на предложената книга е синхронизирана с тежестите в дългосрочен план международни, национални и индивидуални славистични проекти, целта на които е да представят една по-цялостна картина на славянските книжовноезикови контакти в диахронен и в синхронен план.

Книгата се състои от четири части: “Щрихи към славянския диалог през Възраждането”, “Дейци и идеи в българо-чешкия културен диалог”, “Българо-полски културни и научни връзки през XIX век”, “Автори, преводачи и преводи”, в които се очертават конкретните прояви на културния диалог между българите с останалите славянски

народи, осъществяван от изследователи, писатели, преводачи, пътешественици, журналисти и т.н. Общите стремежи на славяните в епохата на националното им възраждане създават предпоставки, въпреки географската отдалеченост и конфесионалните различия с някои от тях, за ползотворно общуване и сближаване. Въз основа на анализа на разнообразен материал от различни славянски езици се правят изводи за паралелни или асиметрични процеси в техния развой, за общи тенденции, бележещи бъдещото им развитие.

Съпоставителните анализи на междуезиковите отношения на базата на текстове от един

и същи или различни хронологически срезове представляват интерес от гледна точка на възможността за реконструкция на движения от предходни етапи от една страна, а от друга – за прогнози на бъдещи състояния. Самите анализи дават конкретна информация за тези процеси, тъй като във всяка ситуация на межкултурен обмен и на междуезикови контакти се откриват както общи черти, така и индивидуални. А уникалните особености изпъкват особено ярко на фона на съпоставката с други, генетично по-близки или по-отдалечени езици, което

се получава при преводите от един славянски език на друг.

В обсега на вниманието на проф. Иванова са и въпроси, свързани с текстологическия и лингвистичния анализ на литературни творби, който дава възможност да се направят обективни изводи относно автори, творби, преводи и преводачи. На основата на безспорни факти тя прави корекции на досегашни изказани становища по повод авторството на някои преводи или относно източниците и езиците, от които са направени те, което представлява приносен момент към българската литературна и книжовноезикова история.

Книгата е предназначена както за студентите по славянска филология, така и за другите филологически специалности (с бакалавърска и магистърска степен или за докторанти), а също за историци, етнологии, културолози и други. Надяваме се книгата да предизвика интереса и на по-широк кръг читатели.

„Пловдивски университет“

*Университетско издателство “Паисий Хилендарски”, Пловдив 2008, (393 стр.).

➔ от стр. 16

дежката структура с редовните членове и симпатизанти. Когато тази дейност се възприема само като организиране на семинари за „международното положение и ценности“, това не осигурява никаква популярност на организацията. На стимулите не бива да се гледа само като на парични или властови ресурси. Те могат също така да се определят като „храна за душата“. Това е целта на новия проект на Българската социалистическа партия, наречен R.E.D., където акцентът е върху младежкия стил на живот.

Ако внимателно се вгледаме в успешните модели на младежките политически организации – тези, които използват селективните стимули, може да видим, че там се разкриват сериозни проблеми. Този модел е контра-продуктивен, когато става въпрос за спечелване на сърцата и умовете на обикновените млади хора. Хората подозират, че този модел служи на клиентелистки практики и патронажни зависимости. По този начин се формират анти политически настроения сред

Младежко политическо ...

политически активната младеж, която не може да бъде част от клиентелисткия елит. Изглежда това е една от причините за отчуждението на младите хора, за които важното са ценностите, а не успехът на всяка цена.

Мейнстрийм лидерите на политическите партии твърдят, че причината за неангажираността на младите хора с политически дейности се дължи на ценностната ориентация на младежта – твърде прагматична и с желание за постигане на бърз успех, нетърпелива. Но от друга страна младият елит трябва да има предвид, че дори в свят, където младите хора са идеалисти, популярността на политическата дейност няма да е много по-голяма, защото такъв тип млади хора ще толерират дори в още по-малка степен клиентелистките практики, които се използват за мотивиране на лоялността на младите към техните партии.

Пасивността на младите хора може също така да се дължи на незаинтересуваност или нераз-

бирание на политическия процес, както и нежелание да се приемат правилата на играта, които се смятат за корумпирани.

В интервютата, които са част от изследването, младите активисти на националистки и/или популистки политически партии подчертават, че не се смятат за част от политическия елит на обществото, твърдят, че мотивацията им се крие в принципите, ценностите и каузите, а не в придобиването на високи позиции. Такъв вид национално-популистки младежки лидери често са способни да мобилизират част от разочарованите активни млади хора със средствата на агресивен популизъм, което отвърщава голяма част от младите.

Очевидно голяма част от младите хора в България не желаят да се включват в политически дейности и дори когато им се случи да се занимават с политически каузи, те предпочитат да им дадат друго наименование. Над 43% от младежите в България не гласуват, а повече от 57% не биха гласували

отново. Доверието им в политиките е по-ниско от средното за страната. Изследването „Състояние на обществото“ разкрива, че младите хора са убедени, че тези, които са спечелили от прехода, са политиките и криминално проявените бизнесмени. Готовността на младите за участие в политическия живот е под санитарния минимум. Въпреки всичко, има 2% младежи на възраст от 18 до 30 години, които са членове на политически партии. Ако вземем предвид и факта, че много от младежките организации на политическите партии са регистрирани като неправителствени организации, може да добавим още 2.6%.

Според социолога д-р Антоний Гълъбов, за да се насърчи младежката гражданска инициатива, е необходимо на младежите да се гласува поне минимално равнище на доверие, това предполага те да се приемат като равни на „обществото на възрастните“.

Създаването от държавата на поредния фонд и опита да се контролира всяка младежка инициатива няма да подобри диалога между поколенията.

ОЙ, ТИ ВИНО, БЯЛО ВИНО, ЗАЩО НЕ СИ ЧЕРВЕНО?

Петър ДЕРВИШЕВ

Така се пее в една стара народна песен. Всъщност единствената, в която се пее за бяло вино. Спомни си за нея онзи ден, когато минах през Асеновград и видях хората, плъпнали из лозовите насаждения. Дошъл е октомври – времето да се бере мавруда.

В миналото, до преди стотина години, този месец е бил истински празник за Асеновград и околията. Там са се извършвали два гроздобера. Първият, известен и като „промурия“ (ранен гроздобер), започвал от средата на септември и свършвал към края на същия месец. Тогава се събирали рано зреещите памиди. И докато се обработят памидовите джибри, маврудът дозрявал и се започвал същинският гроздобер, наречен „голям гроздобер“.

Започването му било празник за града. Хората оставяли всяка друга работа и се отдавали само и единствено на гроздобер. Дори децата не ходели на училище, за да помагат и те в беритбата. От Родопите и от тракийските села се стичали мулетари, кираджии и аргати, за да вземат участие в прибирането на реколтата. Идвали със специално приспособени за превоз на грозде коли, наречени „шарапани“ и пристигали с целите си семейства, та градът се превръщал в пъстро, шумящо гъмжило от хора.

Всичко това било заради Негово величество Мавруда. Кой е той ли? Мавруд е стар местен сорт грозде, който расте само в България и по-точно в полите на Родопите, в дъгата от с. Патриарх Евтимиево до с. Брестовица, и по-малко в Пазарджишко и Старозагорско. Освен с отличните качества на самия плод, той е известен и с това, че от него се правят едни от най-прекрасните български червени вина.

Голяма и стара е славата на Мавруда. Има едно предание, което разказва, че когато хан Крум заповядал лозите да бъдат изкоренени, бедна вдовица запазила една лоза и с виното, което правила от нея, отгледала първородния си син. Той пораснал красив, силен

и безстрашен момък. Ханът имал лъвовете, които вечер пускал да се разхождат из улиците на столицата. Но една сутрин един от тях бил открит удушен. Хората изтръпнали от предстоящия гняв на владетеля, но той ги успокоил и обещал, че който си признае за стореното, ще получи голямо възнаграждение. Полакомени, неколцина юнаци отишли при хана, но отнесли по 50 тояги. Накрая синът на вдовицата се представил пред Крум и доказал, че той е юнакът, удушил лъва. Удивен, владетелят го разпитал кой е, откъде е, как е получил силата си и момъкът му разказал всичко. Тогава Крум наредил: „Щом тая лоза ти е дала такава сила и смелост, от днес нататък от нея ще се раждат новите лозя на държавата!“ Името на юнака било Мавруд...

Има и още едно предание, свързано с мавруда, което било описано в стара кондика (хроника) на кръчмарския еснаф. То донякъде съвпада със записките на маршала на Четвъртия кръстоносен поход Жофроа дьо Вилардуен. В него се разказва, че при въстанието на българи, гърци и павликяни срещу латинците кръстоносци, начело с Рене дьо Три били обсадени в Асеновата крепост, но били освободени от изпратен от Пловдив отряд техни другари. Гневните кръстоносци искали да запалят града, но при тях се явила делегация от местните старейшини, наточили бурета с вино. Докато молели пощада, адютантът на Вилардуен отпил от виното и подал чашата на маршала, който, след като го опитал, омекнал и заявил, че няма да пали града, ако някой от старейшините изпие пред него толкова вино, колкото побира шлема му и му осигурят пет шлема злато и храна за из път. Тогава пред него се изправил

кметът Игнат – мъж-канара, напълнил шлема с вино и го изпил на един дъх, без да му мигне окото. „Вива, вива!“ – развикали се латините и градът бил спасен.

Още се разказват истории и за едно забравено вече великолепно вино. Става дума за т. нар. „Патриаршески мавруд“. Изключителна рядкост, правена само от най-добрите майстори-винари, то никога не се

е продавало на пазара и се поднасяло само при изключителни случаи.

Това вино отлежавало в големи купове, направени от изпечена глина, но без да са гледжосани с оловна глеч. Вкупани изцяло в земята в някой ъгъл на избата, те се напълват догоре с вино, като над отвора на купа се поставя каменна плоча и се засипва с утъпкана пръст. Тъй като негледжосания куп пропуска вода, която през стените му таи в пръстта, през месец-два отворът се открива и в купа се долива от същото маврудово вино. Това доливане трае толкова години, колкото желае майсторът и се прави с цел да не остава въздух в съда, като по този начин виното се предпазва от оксидация, ставайки по-гъсто и придобивайки превъзходен аромат и вкус.

Този метод на отлежаване на вино не се среща на друго място в България. По същия начин обаче се съхранява виното и в Грузия. Къде е връзката ли? Ами Бачковският манастир е връзката. Основан от грузинците Бакуриани и с преобладаващо мнозинство на грузински монаси, манастирът

е предал и на местните винари тази технология.

Друго легендарно вино, правено от сорта Мавруд, е прословутата асеновградска малага. За това прочуто вино били създадени песни и се разказвали приказки. Тези, които помнят старата малага, разказват, че била по-плътна и по-черна и от най-гъстото маврудово вино, ухаела на презриващо грозде и имала сладко-тръпчив вкус. Днес малага също се произвежда под името „Манастирско шушукане“ (името е променено поради проблеми с международното законодателство и запазената от Испания търговска марка „Малага“), но твърдят, че малко се доближава до първообраза си. Мнозина се опитвали да правят това невярно вино, но само един се наложил като ненадминат майстор – Аристид Чорбаджак, по-известен като Чорбаджак.

Каква е тайната на малагата, каква е технологията, която създава този еликсир? А. Чорбаджак не я е криел:

„Имах 120 дка собствени маврудови лозя долу в равнината на тлъсти места. Купувах и на корен около 200 дка такива лозя, които избирах по „Богородица“ (28 август стар стил). Платя ли капаро за лозето, не давах на собственика да влезе вътре. Понякога изпращах моите ратаи да колтучат (обрязване коричката на лозовата пръчка, за да се пресече притокът на вода от почвата към гроздето при дъждовна есен). Но това рядко ставаше, защото купувах силни лозя, които връзваха добра захар.

Ще вържат, ама от всяка захар и през всяка година малага не става. Трябваше ми грозде със захарност над 28°. И гледаш, всичко върви добре и чакаш висока захар, но ливнат дъждове баш пред гроздобера, изпуснал съм времето за колтучене, гроздето се отвърне и захарността му спаднала. Това се случваше понякога. ...

Виж, когато есента беше суха, успявах. Почвах гроздо-

„Къде сме ние?“ ни разведе из университети на три континента

Студенти и преподаватели от Факултета по математика и информатика се събраха на 29 октомври в Заседателната зала на Нова сграда, за да споделят своите впечатления от участието си в различни международни проекти и програми. Една изключително интересна и полезна инициатива, която има вече няколкогодишна традиция във факултета.

Макар този път броят на участниците да не бе толкова голям, колкото е обичайно, присъстващите успяха да се докоснат чрез разказите и богатия снимков материал до настоящето и академичните традиции на три континента – Европа, Латинска Америка и Африка.

Студентът Христо Йорданов – III курс, информатика, сподели впечатленията си от проведения през лятото интензивен курс по диференциални уравнения в Нови Сад, Сърбия. Сравнявайки нивото на останалите участници в курса, които са били от три балкански държави, той отбеляза, че подготовката на нашите студенти не отстъпва по нищо на тяхната. Неговите впечатления допълни и ръководителят на групата български студенти доц. д-р Георги Костадинов. Той също изрази задоволство от нивото на този курс и подчерта колко важно е за студентите, когато се включват в подобни международни програми, да владеят добре езика, на който се води обучението.

В тази връзка заместник-ректорът доц. д-р Димитър Мекеров, който предишния мандат беше и декан на ФМИ, отбеляза, че във факултета студентите получават достатъчно добра подготовка по английски, а това трябва да ги прави уверени, за да не пропускат възможностите, предоставени им от програмата „Еразъм“ и останалите европейски програми за академичен обмен.

Гл.ас. Павлина Иванова разказа за цикъла лекции по компютърна лингвистика, които е изнесла на английски език в Будапеща, Унгария, и Линц, Австрия.

Доц. д-р Манчо Манев направи една екзотична разходка из академичната дей-

ствителност на Колумбия, в чиято столица – Богота, е пребивавал един месец. Той е бил гост-лектор в Университета „Лос Либертадорес“ – едно от 50-те висши училища в града. Колумбия е страна, която по територия е равна на Франция, Испания и Португалия, взети заедно, и има 46 млн. души

Третокурсникът Христо Йорданов разказва за Нови Сад.

население. От презентацията на доц. Манев се оказа, че държавата, чието име свързваме най-напред с кафе и наркотици, има добре структурирана система от висши училища. Интересно е, че студентските такси и заплатите на преподавателите се определят от акредитационната оценка, като разликата между най-добрите и най-непрестижните вузове може да достигне 10 пъти. Доц. Манев, който е и заместник-декан, представи и останалите проекти, по които се работи във ФМИ.

Доц. Димитър Мекеров разказа за Международната ученическа олимпиада по информатика, проведена през август в Кайро, Египет. От снимките можеше да се види как египтяните буквално превземат пустинята и всяко отвоювано кътче превръщат в оазис. Не по-малко впечатляващо беше „градчето на египетските деца“, което е част от мегаполиса Кайро. В него има театър, центрове за ежедневни занимания с различни науки и изкуства, киноцентър и т.н. Неща, за каквито имаме база и организация, но отрекохме като тоталитарни.

Положителното в случая е, че нашите участници в международните състезания се представят отлично, за което България е получила честта да бъде домакин на следващата световна олимпиада по информатика за ученици. Още по-радостното е, че Пловдив ще бъде градът, който ще посрещне стотиците участници от цял свят. Доц. Мекеров е член на организационния комитет, а председател – Кирчо Атанасов, заместник-министър на образованието и науката. Подготовката вече е започнала, а по сумата, отпусната за провеждането му – 2 млн. лева, можем да съдим за сериозността на този форум.

„Пловдивски университет“

➔ от стр. 16

бер по Димитровден (8 ноември ст. ст.). Хората вече пият ново вино, а бай ти Аристид тръгва да прибира гроздето. По Димитровден понякога и сняг прехвърква, но той не плаши нито мавруда нито мен.

Сега ме поканиха на работа във Винпром, за да правя малага. Но не мога да направя истинска малага и ме упрекват, че не искам да изкажа мурафета си и ще отнеса тайната в гроба. А защо не мога да направя малага, която и мен да радва с качеството си?

Причината е в гроздето.

ОЙ, ТИ ВИНО, БЯЛО ВИНО ...

Лозарите в кооперативите при резитбата на лозята оставят много плодни пъпки. Много грозде – малко захар. Освен това започват гроздобера още в началото на септември. Не стига работната ръка и бързат с прибирането. Зряло-недозряло, берат. От такова грозде малага не става.

Питах ме за моята технология. Ще ти я кажа. Преди края на ферментацията източвах виното от линовете. Това е майсторлък, който никакви уреди не могат точно да заместят.

Трябва да го чувстваш с душата си. Отделях част от виното и го изпарявах. Получавах мъст, гъста като петмез. Изстудена, състената мъст връща във виното. Тихата остатъчна ферментация спираше, виното се сгъстяваше. Добиваше се сладкият вкус и онзи аромат, който не може да се опише. Нямам никакви тайни...

(Разказано на Иван Дионисиев през 1950 г., със съкращения).

Това ли е истината, или не, осем години след този разказ

Чорбаджаката умира и истината си отива с него.

Но Маврудът остава! Остава, за да ни радва с великолепните вина, които се правят от него и за да бъде предизвикателство за нови и нови поколения винари.

А, за малко да забравя! Консумирайте умерено и с наслада! Или както казва възрожденецът Бачо Киро (да, оня Бачо Киро!) в едно свое стихотворение:

„И аслъ толкос трябва да се пие вино и ракия, доде стане чуляк чакър кефлия, тогази той има геройска сила, живот и душа не му й мила.“

Наздраве!

ЗАДАЧИ. ПЛОВДИВСКИ

1. Когато в един месец три недели се падат на четни дати, 20-и от този месец ще се пада в:

а) понеделник; б) вторник; в) сряда; г) четвъртък; д) друг ден.

2. През 2009 г. сборът от цифрите на годината на моето раждане ще бъде равен на възрастта ми. На колко години ще съм през 2008 г.?

20
200...

Отговори на задачите от миналия брой

- Тримата мъдреци. Най-умният разсъждавал от допускане на противното. Ако аз съм чист, другите двама виждат срещу себе си един изцапан и един чист и всеки от тях би се досетил, че е изцапан и той самият. Това обаче не се случва, те продължават да се смеят, следователно и аз съм изцапан.
- За изминаване на първия километър са отишли 2 мин. и следователно влакът е изпуснат.

Подготвил: доц. д-р Георги КОСТАДИНОВ

22. 12. 2005

Ей и Коледа се задава, а пък с нея и...
Рекламкитее...

- Дядо Коледа, защо ти е така бяла брадата?
- Защото ползвам Ариел, мойто дете!
- Бабо Коледа, защо са ти така големи очите?
- Благодарение на Мейбълийн, дете мое!
- Рудолф, защо ти е така червен носът?
- Ъц! Н'ти тряаа найш мойто мче, аа щот си мой чъкешти каа: Да мой да осветяам пътя на дядо Коледа. С Тъламор Дю. Хлъц!

Купа и второ място на турнир в Русе

Зорница ТАНЕВА

Междувузовски турнир по баскетбол и волейбол за купата на Русенския университет „Ангел Кънчев“, организиран по повод празника на университета, се проведе от 9 до 12 ноември. Провеждането му стана възможно със съвместните усилия на студентските съвети от Русенския университет, Пловдивския университет, Нов български университет и Медицински университет – Варна.

Идеята е турнирът да се превърне в традиционен, с което да се

предоставят повече възможности за развитие на студентския спорт, а студентите сами да организират своите прояви. Виждането за следващите години е броят на участващите висши училища да нараства, а състезанията да се провеждат в различни градове.

Радващо е, че нашите спортисти потвърдиха своята класа и този път. Отборът по баскетбол спечели купата, побеждавайки на финала силния отбор на домакините. Волейболистите също се представиха добре, но останаха на второ място.

Отборът по баскетбол с треньор ст.пр. Манчо Бонев

Извадки от ТОМ II на Сашко Павлов – ЕкспертЪТ или нещо подобно

28. 12. 2005

Някъде привечер наврѣх Коледа хиляди шейни закрѣжиха над счлупената, покрита от сняг къщурка. Кацайки отпред, те се демултиплицираха (excuse my bad French), докато накрая остана само една шейна и един Дядо Коледа.

Дядо Коледа слезе от шейната, разкърши се, разпрегна елените, вкара ги в еленюшната, подсуши ги и им даде зоб. После влезе в къщата, съблече почернелите и опърпани от многото комини дрехи, взе си един бърз душ, преоблече се, влезе в светлата кухня и седна на масата. Изпъшка с облекчение, и рече:

– Е, добра работа свършихме и тази година. Хайде, сложи сега нещо за хапване и пийване, да отпразнуваме и ние светлия празник.

– Добра, добра, на всички хора

подарѣци разнесе, а на мен какво – кални стѣпки в антрето и мръсни дрехи за пране и кърпене – занарежда Баба Коледа.

В този момент GSM-ата иззвѣня и прекъсна.

– Дай тук, там няма обхват – изкомандва Баба Коледа.

GSM-ата пак иззвѣня.

– От Щатите е, сигурно е Снежанка.

Лицата им грейнаха.

– Бабо, дядо, честита Коледа, аз съм добре, отивам на парти, приятна вечер, поздравя на джуджетата. Чао!

Баба Коледа въздѣхна, сложи на масата шише ракийца и салата от пушена херинга, сипа в чашите и каза:

– То се е видяло, че и тази Коледа ще си кукуваме тука двамката, ами Наздраве!

– Наздраве! – чука се с нея Дядо Коледа.

Откъм кръчмата на джуджетата се носеше нестроен пиянски глъч. Пригласяше му весела пиянска глъчка.

29. 12. 2005

КРАЯТ НА СВЕТАТЪТ Е БЛИЗО!!!

Дни преди нова година учените са разтревожени от състоянието на онзи мистериозен, наскоро открит слой от атмосферата, наречен флатулосфера (или на български – пърдосфера), формиран непосредствено под озоновия слой от флатулациите (пърделите) на милиарди хора през вековете, и криещ неизвестни досега опасности. Когато самолети се издигат до този слой, се появява флатуленция (пърдуленция) и те могат да се разбият.

Също така, съществува опасност, при определено разположение на озо-

новата дупка, която в случая може да действа като гигантска лупа, този силно запалим слой да избухне в пламъци и да предизвика глобална катастрофа, задушвайки всичко живо с резултантните отровни газове.

26. 12. 04

Честито Рождество Христово и Коледа!

РЕКЛАМААА:

Зайченцето бяло
С Ариел се праало,
С Аче се белило,
И с Ленор се триило,
Коколино пило,
С Колгейт зѣбки мило.

Безупречно бялото зайче с 30% по-здрава, ароматна козина, мек дѣх и ослепително бели зѣбки. От природата!

Ръц!